

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPI LAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון

3.50 SEKEL (értéktobblet adóval) 12 OLDAL TEL-AVIV, 1981 FEBRUÁR 6., PÉNTEK 9903. SZ.

Peresz «politikai fórumot» létesít

Rábin is tagja lesz a 25—26 tagú testületnek

Simon Peresz képviselő, a Munkapárt elnöke bejelentette, hogy 25, vagy 26 személyből álló „politikai fórumot” létesít, s ennek egyik tagja Jicchák Rábin volt miniszterelnök lesz.

Peresz szűkebb környezetének tagjai szerint a „fórumban” — többek között — a következő személyiségek kapnak helyett: Aba Even, Chájim Bár Lév, Jeruchám Mesel, Chájim Cádok, Jiszráél Gállili, Jákov Levinson, Gád Jákobi, Chájim Herzog, Jicchák Rábin, Uzi Bárám, Teddy Kollek, Mose Sáhál, Joszi Szárid, Ádi Ámuráj, Áháron Uzán és mások.

P E R E S Z

Pillanatnyilag még nem világos, vajon ez a „fórum” azonos lesz-e a Peresz által nemskára kihirdetésre kerülő szűkkörű vezetőséggel, vagy pedig azokat

BEBÖRTÖNZTEK A KEGYETLEN RENDŐROKET

Dr. Jákov Bázák jeruzsálemi törvényszéki bíró tegnap elmarasztalt és súlyosan megbüntette néhány rendőrből, illetve detektíviből álló nyomozócsoportot, miután bebizonyosodott, hogy a vádlottak veréssel, kínzásokkal és erőszakkal csikartak ki beismerő vallomást két kelet-jeruzsálemi arab testvérből, akiket egy billiárdklub tulajdonosának meggyilkolásával gyanúsítottak.

Két rendőrt, aki a többinél intenzívebben kinezta a gyanúsítottakat, fejenként két havi tényleges börtönbüntetésre és 500—500 sekel pénzbírságra, büntársalkat pedig feltételes börtönbüntetésre és kisebb összegű pénzbírságra ítélte a bíró.

letette, hogy a leendő kormány tagjainak névsorát csak a hisztadruti választások, tehát április 7. után teszi közzé. Jákov Levinson nívós embernek minősítette és annak a nézetének adott kifejezést, hogy fontos kulcspozíció betöltésére alkalmas.

Peresz kijelentette a továbbiakban, hogy nem fogja ellenezni a spekulatív tőkehasznon megadóztatását. Nem áll szándékában egyetlen települést sem felszámolni, de az általa elképzelt települési hálózat nem lesz feltétlenül azonos a Likud-kormány által körvonalazottal.

A továbbiakban azt mondta, hogy legutóbbi európai útja során élvonalbeli politikusok olyan Jordániából eredő célzásokat továbbítottak neki, amelyekből világosan kiderül, hogy Huszein király igazi álláspontja nem teljesen azonos a hivatalos jordán propagandával. Hangsúlyozta azonban, hogy nem találkozott jordániai személyiségekkel.

SZOMBATI NAPTÁR

1981. február 6. péntek 5741. Ádár-Álef 2.

Gyertyagyújtás:

Jeruzsálem 4.40
Tel-Aviv 4.58
Haifa 4.49

1981. február 7. szombat 5741. Ádár-Álef 3.

A szombat kimenetele:

Jeruzsálem 5.55
Tel-Aviv 5.53
Haifa 5.54

A HETI SZIDRA TRUMÁ

Cáfolják Ben Eliszár lemondásának híret

ALLITÓLAG A LIKUD KNESZET-LISTAJÁN JELÖLTETI MAGAT ÉS MÁR KISZEMELTEK UTÓDJÁT — SZÁDATHOZ KÖZELÁLLÓ HIRFORRÁS: „AZ ELNÖK IGEN FONTOS TÉMÁRÓL TÁRGYALT A NAGYKÖVETTEL”

Izrael kairói nagykövetsége tegnap hivatalosan cáfolta azt a hírt, mintha dr. Eljáhu Ben Eliszár nagykövet a jövő hónapban megválna tisztségétől, azzal a céllal, hogy reális helyen induljon a Likud parlamenti listáján. A megcáfolt hír szerint dr. Ben Eliszár már tájékoztatta arról a szándékáról Szádát elnököt és helyettesét, Chusni Mubárákot, s közölte velük, hogy kormánya Mose Szászont, a külügyminisztérium európai osztályának igazgatóját szemelte ki utódjaként.

Mose Szászon, az arab nyelv és irodalom egyik ismert szakértője, éveken át a külügyminisztérium kutatási osztályának igazgatója, majd Izrael római nagykövete volt. Hír szerint még nem adott végleges választ a neki tett javaslatra.

A Szádát elnök és Ben Eliszár közötti találkozóról csak igen kevés szivárgott ki. Egy Szádát-

hoz közelálló személyiség csak annyit volt hajlandó mondani, hogy a tárgyalás „igen fontos” és „pozitív jellegű” témáról folyt. Kiszivárgott hírek szerint szóba került a Reagan — Szádát — Begin hármas csúcstalálkozó rendezésének lehetősége is, természetesen még az izraeli választások előtt.

Különböző jelek arra vallanak, hogy az egyiptomiakat meglepthe az izraeli választások előbb rehozatala és arra a konkluzió-

ra jutottak, hogy ez a fejlemény kétségkívül befolyásolja az autonómia-tárgyalások folytatódásának ügyét. Egyiptomi tényezők célzást is tettek arra, hogy ebből a szempontból szívesebben látták volna, ha csak „a nyár után” rendezik meg a választásokat Izraelben.

Ben Eliszár nagykövet felvette Szádát elnök előtt a nemzetközi könyvvásár megnyitása után történt kínos incidenseket is.

Elvi megállapodás az Arkia és alkalmazottai között

Tegnap elvi megállapodás jött létre az Arkia belföldi légitársaság és dolgozóinak képviselői között. Most a részletkérdések megoldásán fáradoznak, annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a dolgozók egy-

részének leépítése és bizonyos fiókok bezárása.

Az elvi megegyezésről szóló bejelentést a felek, ügyvédek útján, tegnap a tel-avivi körzeti munkaügyi bírósággal is közölték. Ennek nyomán a bíróság jövő keddre halasztotta a vizsály továbbtárgyalását, abban a reményben, hogy addig a konfliktus teljes és végleges rendezésére kerül sor.

A tegnap elért megállapodás szerint a dolgozók a továbbiakban rövidített munkahetét dolgoznak s bérüket arányosan csökkentik. Az esetleges elbocsátásokat az üzemi bizottsággal egyetértésben hajtják végre, a kollektív szerződés alapján. A dolgozók továbbra is ragaszkodnak ahhoz, hogy az Arkia bármilyen adminisztratív lépést csak beleegyezésükkel tehet, ha a szövegműködés lépés közvetlenül érinti őket.

Mától kaphatók a leszállított áru villanykészülékek

Joram Áridor pénzügyminiszter határozata értelmében mártól az importőrök leszállítják a villanykészülékek árait, mint-hogy ezek adói csökkennek.

A kereskedelmi kamara vezetői megbeszélést folytattak ebben a tárgyban a vámhivatal vezetésével.

A felek kompromisszumos megállapodásra jutottak, melynek értelmében az importőrök és kereskedők

leszállítják azoknak a készülékeknek az árait is, amelyek már raktáron vannak és megfizették értük az adót.

Ennek értelmében a pénzügyminisztérium kötelezte magát, hogy kedvező feltételek mellett folyósítandó kölcsönök formájában kárpótolja őket. Ezek a kölcsönök az árszállítás mintegy 50 százalékat fogják kitenni. Az árszállítás másik felét az importőrök maguk fedezik.

Hozzávetőleges becslés szerint mintegy 10 ezer színes televízió készülék van az importőrök raktáraiban, melyek után már megfizették az adót, ezen kívül pe-

dig 3500 mosógép és mintegy 2000 villamos hűtőszekrény

A pénzügyminisztérium és a kereskedelmi kamara közötti megegyezés értelmében a vámcsökkentés után az importőrök csak abban az esetben emelik a villanykészülékek árát, ha több mint 5 százalék eltérés mutatkozik a sekel árfolyamában a valutához viszonyítva. Ebben az esetben az árfolyamváltozásnak megfelelően emelik a villanykészülékek árát.

KOLLEK:

«Vallásos mezbe bujtatott huliganizmus»

Szükséges vallásosok súlyosan bántalmaztak egy ifjúsági oktatót. Teddy Kollek jeruzsálemi polgármester élesen megbélyegzte a szélsőséges vallásos elemek erőszak-cselekedeteit, melyeket „vallásos mezbe öltözött huliganizmusnak” nevezett.

Kollek kijelentése azzal volt kapcsolatos, hogy kedden a késő esti órákban a jeruzsálemi Bu-

chara-negyedben szélsőséges vallásos elemek megtámadtak egy ifjúsági oktatót, aki az ifjúsági klubból volt hazatérőben. A támadók egy téglával fejbeujtották, úgy, hogy kórházba kellett szállítani. Bántalmazták a társaságában lévő oktatót is.

A polgármester hangsúlyozta, hogy ez a klub fontos szerepet töltött be a körzetben, melynek hagyományhű, nemvallásos lakosai is vannak.

BETÖRTEK BEN GURION HÁZABA

Ismeretlen tettesek a tegnapra virradó éjszaka betörték Dávid Ben Gurion, Izrael első miniszterelnökének tel-avivi házába, a Ben Gurion fasor 17. alatt. A ma muzeummékként szolgáló ház alkalmazottai a reggeli órákban jelentették a rendőrségen, hogy a betörők az ablakon át bepusztak a második emeletre, magukkal vittek két kis szőnyeget és ugyanazon az úton távoztak. Ezen kívül semmit sem vittek el és semmilyen kárt nem okoztak. A rendőrség nyomozást indított.

A JÓ KÖNYVNEK NEM KELL CÉGER!
A TEL-AVIVI HADÁSH KÖNYVTÁRBAN
válogathat eredeti magyar könyveket, illetve a világirodalom magyarra fordított remekei között.
Antikvár-osztályunk is az Ön rendelkezésére áll.
TEL-AVIV, NESZ CIONA 4.
Tel. 659-684

”התענוג כולו שלי”

אירופה-דלת ניקוטין בעישון עשירה בטעם.

Hétfőn, február 9-én osztják ki az ideai Nordau-díjakat

A magyarnyelvű jšuv kiemelkedő eseménye zajlik le hétfőn, február 9-én este a tel-avivi Bét Szokolovban (Káplán u. 4.), amikoris a H.O.H. Nordau-bizottsága kiosztja a díjakat az új kitiintetetteknek. Az ünnepi estét, amelyre a vezetőség meghívta Zvulun Hammer közoktatásügyi minisztert is, fél 8-kor nyitja meg Barzilay István, a Nordau-bizottság elnöke.

A Nordau-bizottság az idén a következő személyiségeket tüntette ki a díjjal:

Ütságró-díj: Rappaport Ottó, az Uj Kelet szerkesztője.

Zsidótudományi díj: Fuchs Ábrám, a Magyarországi Jesivák című hatalmas mű és más, a magyar zsidók szervezeti életét ábrázoló munkák szerzője.

Művészeti díj: Fehér Ilona he-

gedűművész, a kiváló izráeli mesterek pedagógusa.

A Nordau-alap keretében működő Reichenhal alapítványból Fuchs-Eidinger Szidónia és Kende Emmi festőművésznők részesülnek a díjban.

Sároná Sálom trónó elismerő oklevelet kap „Virágok az ágyúcsőben” című kötetéért.

A zsűri határozatait dr. Herskovits Fábán, dr. Spiegel Jehuda, Pataki László, Rodán István és dr. Marton Gizella ismertették.

A művészi részben fellép: Anatól Konsztantín színművész, a Jeruzsálemi Chán színház tagja, Karol Markovics, a Habima művésze és Erez Ofer 15 éves hegedűművész, Fehér Ilona tanítványa. Zongorán kíséri Rut Menze.

Az estet levezeti dr. Benedek Pál.

AZ UJ KELET JERUZSÁLEMI JUBILEUMI ESTJE

Jeruzsálemben, Izráel fővárosában is megrendezik az Uj Kelet 60. jubileumi estjét, amelyen a magyar-zsidó társadalmi élet számos vezetője, művészek, tudósok, írók vesznek részt, illetve lépnek fel.

Mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt Tel Avivban volt Uj Kelet-est, amely páratlan siker jegyében folyt le. Annak tanulsága alapján Jeruzsálemben számottevő helyek lesznek a nézőtérien. Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy jegyek a „Jeruzsálem” könyvtárban kaphatók.

Ezekben a napokban folyik a műsor összeállítása s annak részleteiről rövidesen tájékoztatjuk olvasóinkat. Már most jelezzük, hogy az est anyagának összeállítása a legmagasabb igényeknek megfelelően történik. Jeruzsálemi és más városokból érkező előadók és művészek lépnek majd színpadra. Kérjük a közönséget, kísérelje figyelemmel az est részleteivel kapcsolatos közleményeket.

Fontos megbeszélés magyar-ZSIDÓ közéleti problémákról

A Zsidó Világkongresszus Jeruzsálemi ülészekán részt vett magyar-zsidó küldöttek, és a HOH, illetve a Magyar Zsidó Világszövetség izráeli vezetői tagjai megbeszélést tartottak a héten a tel-avivi Bét Szokolov tanácstermében, időszzerű problémákról.

A megbeszélésen Paul Saffro elnök, valamint Quittmann Herman ügyv. elnök képviselte a new-yorki Bné Cion szervezetet, amelynek tagjai többségükben magyar-zsidók.

Dr. Hermann Dezső köszöntötte a vendégeket, majd dr. Spiegel Jehuda körvonalazta a tel-avivi Bét Hátfuocot égisze alatt megrendezésre kerülő magyar-zsidó történelmi emlékkiállítás előkészítésével és anyagi alapjainak megteremtésével összefüggő problémákat. Felvetette továbbá a magyar-zsidó szervezetek világtalálkozójának ügyét is.

Köszönését fejezte ki a new-yorki Bné Cion szervezet vezetőinek, mert magáévá tette mindkét célkitűzést.

A vitában felszólaltak: Rappaport Ottó, Kertész Pál, Keller László, dr. Farkas Ervin, Benzur Zeév és Farkas Tibor.

A résztvevők elhatározták, hogy bővíteni kell azt a pénzalapot, amely lehetővé teszi a Bét Hátfuocot-kiállítás megrendezését.

Nagy súlyt kell helyezni — hangzik a határozat — a felvilágosító munkára, hogy a közönség minden rétegében tudatosuljon a vállalkozás jelentősége, és kivételes figyelemmel, odaadással kell összegyűjteni a kiállítás anyagát.

A megbeszélés résztvevői elhatározták, hogy a Jeruzsálemben megrendezésre kerülő magyar-zsidó világtalálkozó előtt két körzeti találkozó lesz, mégpedig New Yorkban és Bécsben, ahol előkészítik a központi találkozó napirendjét.

A megbeszélés szívélyes, baráti hangulatban és a kölcsönös megértés jegyében folyt le.

A Bét Hátfuocot Alapra szóló hozzájárulások a következő új folyószámlára fizethetők be: Bank Mizráchi Tel Aviv, Bét El Al, rechov Ben Jehuda 32. No. 168950. Aki már befizetett, rövidesen megkapják a nyugtákat.

TÁMNUN BIZTONSÁGI BERENDEZÉS

- ✱ Dekoratív acél-bevonat és acél-ajtóféla a meglévő ajtókhöz
- ✱ 4-6 irányú biztonsági zár az ajtó oldalán
- ✱ Dekoratív acélajtók, 65 kg súlyú acél-ajtófélfával, — beleértve páncélszekrényénél használatos záróberendezést és riasztó-felszerelést
- ✱ Házi páncélszekrények és dekoratív rácsok

Cholon, Szokolov 17, telefon 892740, 892743

Figyelem! A HOH NORDAU DIJBIZOTTSÁGA

ünnepélyes, művészi műsorral egybekötött est keretében, HÉTFŐN, 1981 febr. 9-én, Tel Avivban, a Bét Szokolovban (Káplán u. 4), 7.30 órai kezdettel

OSZTJA KI AZ IDEI NORDAU-DIJAKAT

Költséghozzájárulás 10 sekel. — Pénztárnyitás 7 óraker. Részletek a HOH-rovatban. Ezúton meghívjuk a magyarszajku jšuv tagjait és mindenkit szeretettel várunk!

מלון פלזה תל-אביב חדרים

PLAZA HOTEL TEL-AVIV VEDEGUL LATJA... A „BÉCSI KÁVÉHAZAT”

a tel-avivi Plaza szálló előcsarnokában Nosztalgiait ébresztő zene PAUL KOSLA a zongora mellett, SOLO BLUMENFELD hegedűl Tejszínhabos kávé és válogatott tészták, sütemények és torták. ✱ Különlegesen kellemes légkör. ✱ Ujságok és hetilapok állnak rendelkezésére. ✱ Szívesen látjuk vendégeink sorában. ✱ Minden szerdán délután 5-7 között. Plaza Hotel, Tel Aviv., Hájárkon 155, tel. 209555.

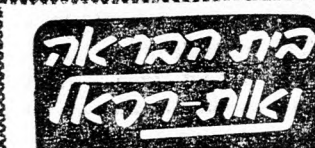

Chug Jocé Hungária Jeruzsálem, Agrippas 8. P.O.B. 2154

Február 9-én, hétfőn este 6 órai kezdettel

JICCHAK CHUM vetítettképes előadása

EGYIPTOM nevezetességeiről. Kairó, Memphis, Luxor

KIRJAT CANZ, NATANIA Tel. 053-22372, 03-779897

A vallásos család ideális üdülője pészachra

SPECIÁLIS ÁRUSÍTÁS EXPORT FELESLEGEK

Divatos, sportszerű modellek minden nagyságban és különösen nagy méretekben

JERSEY RUHÁK ÉS KÖSZTÜMÖK

Tel Aviv, Allenby 76 (közönség éniilet), I. em. Nyitva egyfolytában 9-től este 6-ig — pénteken 12-ig

VICTORY

MOST MÁR VAN AMERIKAI ANYAGBÓL KESZÜLT VICTORY JEANS-NADRÁG

EXKLUZIV BŐR-RUHÁZAT

nőknek, férfiaknak, gyermekeknek

Ujdonság az országban és a világon!
Bőr-ruhák nyomott mintával, applikációval!
Ha még nem látta a VICTORY divatbemutatóját, úgy jöjjön el gyárunkba!!!

Már kapható a divatos „Porsche” modellű battle-dress — amely a legkeresettebb Európában — gyári áron. Nyitva egész nap, reggel 8-tól este 6-ig, pénteken 3-ig. A közönség kényelmére, készítményeink a KOL BO SHALOM-ban is kaphatók.

BNÉ-BRÁK, HAKISON 16 • TELEFON 708030
Autóbusz: 20, 21, 23, 40 (leszállás a Volkswagennél)
Árusítás 1981 márc. 31-ig minden szombat este, a szombat kimenetelétől 10 óráig nyitva.

«COREGA» SZEREK MÚFOGAKHOZ - TISZTÍTÁSRA, EGÉSZSÉGE ÉRDEKÉBEN, ÖNBIZALMA MEGŐRZÉSÉRE

Stafford-Miller, a fogak egészségét szolgáló szereket előállító, vezető angol vállalat, az Ön számára gyártja a „Corega” higiénikus tisztító-szereket azért, hogy jól érezze magát, legyen önbizalma egész nap, amikor eszik, iszik és nevet.

„Corega” tabletták higiénikus és hasznos tisztításhoz. Egy „Corega” tabletta egy pohár vízben a műfogakkal, pezsgetti a vizet. Oxigen-buborékok hatolnak a fogak közé, finom és cseleződen megtisztítják és percekön Kuldje be levelezőlapon olvasható kéziralsal:

beidő fogait tisztává és üdévé változtatják egész napra. Super-Corega — a fogakat erősen a szájhöz rögzíti.

Amennyiben el akarja felejtetni, hogy műfogai vannak, — Super-Corega a megoldás. Super-Corega por, vagy paszta azonnal olyan elszáraztató réteget teremt, amely a fogat erősen hozzárögzíti a száj berendezéséhez és tartja azt konnyedén és biztonságosan.

A Corega szerel révén nyugodtan mosolyoghat — mert biztosítja Önnek az egésznapl kellemes jóérzést.

T. DENTAL DEPOT A. LEVI
Tel-Aviv, 65165, rech. Kalisher 27.
Kérem, küldjenek díjtalanul mintacsomagot a „Corega” szereiből és a műfogak ápolásáról szóló prospektust.

Név: _____
Cím: _____

Import és terjesztés:
DENTAL-DEPOT, A. LEVI,
Tel-Aviv, 65165 rech. Kalisher
telefon: 655853.

AZ ESEMÉNYEK MARGÓJÁRA

A szent háboru párdueai

Írta: ARAD GIDEON

titkár pedig kategórikusan tiltakozott a saudi fegyverügylet ellen.

A tiltakozásoknak aligha lesz fogantaja. A német fegyveripar nehézségekkel küzd, a munkanélküliség növekszik. A Leopard 2 (párduc) ma állítólag a világ legjobb nehéz tankja, de a német hadsereg csökkentette rendeléseit. Ott is korlátozzák a hadügyi költségvetést, elsősorban deficitos a külkereskedelmi mérleg, növekszik az infláció (már elérte az ÉVI 4 százalékot!). Tehát el kell adni a „párducat” és a „menyéteket” azaz „Marder” páncélos csapatállományokat. Szaudia hajlandó átvenni 300 Leopard-2 tankot és legalább 800 Marder harciocsit. Kőolajért és pénzért.

Milliárdokról van szó. Mit számít itt egy hatmillió fakult emlék?

IZRÁELNEK — SUTTYOMBAN

A német kancellár, petroliummal hígított szocialista szolidaritásának jegyében, felajánlotta, hogy „amennyiben sor kerülne” a saudi fegyverügylet lebonyolítására. Németország hajlandó lesz Izraelnek is szállítani a német fegyveripar kiváló termékeiből, vagy résztvenni közös gyártási tervekben, kedvező feltételek mellett...

SIMON PERESZ SZÁMÁRA nem újdonság a fegyverügylet Németországgal. Két évtizeddel ezelőtt amikor Ben-Gurion New Yorkban megkötötte a jövételi megállapodást Konrad Adenauer kancellárral, a németek elvállalták világháborúbeli amerikai Patton-tankok és egyéb fegyver szállítását a Cáhál számára — de a legszigorúbb titoktartás mellett, nehogy az arabok megnezseljék. Ben-Gurion utasítására Simon Peresz tárgyalta a részletekről; az ő meghívására jött később Izraelbe Franz Josef Strauss hadügyminiszter.

Ismeretes, hogy 1964 őszén kippattant a titok és a németek — arab tiltakozások hatása alatt — beszüntették a fegyverszállítást.

Kárpótlásként kölcsönöket nyújtott Izraelnek, hogy — Franciaországban vásároljon fegyvert. Még arra is rászánták magukat, hogy hivatalosan felvegyék a diplomáciai kapcsolatokat Izraellel, bár előzőleg inkább tankokat küldtek suttymban hogy ne kelljen nagykoztatni kinevezni. Vilen nagykoztatás hogy ne kelljen szont az sem titok már hogy eleinte — Izrael szállított fegyvert Németországnak mégpedig Uzi géppisztolyokat.

Tehát a mult sem szebb mint a jelen. A bonni kormányknak azóta sem tünnek ki bátor kiállással Izrael mellett. Akkoriban ugy túsolták el a meghátrálást hogy elhatározták: Németország nem szállít fegyvert feszültségi körzetekbe”. Most majd el kell határozni hogy az Izrael elleni dzhihad szervezői és résztvevői nem hadviselő felek, nem is okoznak feszültséget, hiszen csupán a zsidó állam ellen uszítanak, csak „a palesztinai nép jogait védelmezik”. Ez nem közönséges, hanem „szent háboru”, tehát szabad fegyver szállítani, főleg kőolaj

és sok-sok petrodollár ellenében. Nekünk nincs szükségünk a Leopard tankra. Van saját párdueunk, a kitünő Merkává, amelyet magunk gyártunk, nagy befektetéssel és — német gépek segítségével...

AMERIKA SZÖVETSÉGESE

NEHEZ BELENYUGODNI a gondolatba, hogy újabb háboru esetén Szaudia, amely a multban is, jelképesen résztvevett az Izrael elleni háborukban, ezuttal majd német tankokat indíton ellenülnk. De ne feledjük el, hogy Szaudia növekvő haderejének felserelését tulajdonom részben Amerika szállítja. Alexander Haig tábornok, Reagan külügyminisztere, helyesli, hogy a Szaudiának szállított F-15 harci gépeket nagy távu bevetésre szolgáló felszereléssel is ellássák.

Ugy, mint Németország, az Egyesült Államok is kőolaj és petrodollárok fejében szállítja a sok fegyvert, küldi Szaudiába

oktatók, kiképző tisztek ezreit, rendez Amerikában tanfolyamokat saudi tisztek, pilóták, technikusok számára.

A fegyvernek természetesen a Perzsa-öböl és a kőolaj-mezők uralásáért folyó hatalmi harc céljait kell szolgálnia és a saudi király ezirányu kötelezettséget vállalt Washingtonnal szemben. De katonáink már találkoztak a Golánon jordáni csapatok amerikai tankjaival (Huszsein is aláírt egy kötelezvényt), ezenfelül pedig senki sem garantálja, hogy Szaudiában nem ismétlődik meg Irán esete és nem holmi „forradalmi tanácsok” kezébe jut a rengeteg modern fegyver. Az F-15 saudi bázisáról percekben belül elérheti Izraelt...

Mindaddig a dinasztia-alapító Ibn Szaud utódai uralkodnak a világ legnagyobb kőolajtermelő államában. Fahed király viseli az „iszlám kardja” büszke címét. Tavaly kissé kiejtette kezéből a kardot és lázadó hetekig uralta a szentélyek szentélyét, a Kába követ őrző nagy mecsetet, tusként fogva tartva a királyi család néhány tagját is. Ennek a

veszélyes kőolajmezők elfeledtetésére kellett egybeihívni a muzulmán államfők csúcsértekezletét, ezért kellett több, mint egymillió dollár költséggel kongresszusi márványpalotát szállókat, új repülőteret, utakat építeni Taifban a saudi királyok nyári rezidenciáján, Mekka közelében.

AZ ISZLÁM KIKÖSZÖRÜLT KARDJA

Ez volt a lényeg — a megnyitó ünnepély amelyben királyok és miniszterelnökök, emírek és sejkék, együtt tódultak a Kába előtt — Fahed vendégeiként.

Különben a többszáz résztvevő jú konferencia kevés eredményt hozott bár problémákban nincs hiány. Ahány muzulmán ország, annyi felé huz. Irán, a legfanatikusabb állama, természetesen távolmaradt, mert ott volt Irák elnöke, Szádám Huszejn. A két muzulmán testvér közötti véres háborút a konferencia békéltető bizottságba utalta.

ELJÖTTEK AZ AFGÁN PARTIZÁNOK képviselői de csak lagymatag tápmegelői ígéretet kaptak. A konferencia nagyon óvatosan helyeselte az afgánok harcát függetlenségükért, idegen beavatkozás ellen. Hogy ki a beavatkozó idegen — titok maradt Taifban.

Nem jött el Taifba egy további fanatikus muzulmán, Líbia örült diktátora, Muammar Gádafi, aki legutóbb csatlakozott az ugyancsak muzulmán Csádöt és most Szudánt fenyegeti. Szomszédját a negyven millió muzulmán képviselő Anuár Szádátot meg sem hívták. A szőnyeg alá sepertek Marokkó és Algéria háborúját az egykori spanyol saharai gyarmatért valamint a Szíria és szomszédos „testvérei”, Jordánia és Irák közötti magasfokú feszültséget. Nyoma sincs a határozatokban számos más súlyos problémának.

A muzulmán államfők megmaradtak a régi elv mellett: ha sok a bajod, üsd a zsidót! Kihirdették tehát ismét a „szent háboru” a palesztinai területek és az „arab Jeruzsálem” felszabadításáért, mégpedig „minden eszközzel”. Egyelőre főleg kőolaj, petrodollár, diplomáciai zsarolás és UNO-határozatok képezik a fegyvert, de a határozat nem zárja ki a katonai eszközöket sem.

AZ OLAJSEJKEK HÜSÉGES SZOLGALÓJA, KURT WALDHEIM főtitkár aki „hitetlen” lévén nem vehetett részt a megnyitó szertartáson Mekkában, felhasználta az alkalmat, hogy ismét sikra szálljon Jásszer Árafát és társai, „szent és sérthetetlen jogai” mellett. Csak azt a követe lést nem helyeselte, hogy Izraelt zárják ki az UNO-ból. Így a határozat beírta azzal, hogy „fel kell függeszteni Izrael tagsági jogait, amíg végre nem hajtja a Palesztinára vonatkozó UNO-határozatokat”. Ezt a következő közgyűlésen alighanem megszavazza az automatikus arab-kommunistanéger többség. Nem ismeretes, milyen támogatást ígértek a muzulmánok Waldheimnak az év végén lejáró főtitkári mandátuma meghosszabbításához.

Nem első ízben fenyegetik Irá elt dzhiháddal és a taifi határozat nem vált ki különösebb nyugtalanságot Jeruzsálemban. Más okunk van az aggodalomra. Iráel eddig még két többé-kevésbé baráti hatalom Amerika és Németország támogatására számíthatott. Szaudia most mindkettőnek olajszállítója és fegyvervásárló, zsaroló kliense. Ezt a veszélyt jelképezi a német „párducat” megjelenése a sivatagban.

Ki lehet «a maga módján» zsidó?

Írta: BARKAY ZEEV

Fura egy világot élünk, annyi szent. De milyen szent! Olyan szent, hogy a lengyel származású pápa lengyel-zsidó szülők gyereket nevezte ki az egyik legkatolikusabb ország legmagasabb papméltóságába. Erre nem talált egy öskeresztényt egész Franciaországban. Nyilvánvaló, hogy hitbuzgó franciák tömegei fogoskorogva vették tudomásul a hírt, s kétéltűek támadtak a pápa csalhatatlanságát illetően. Ambár, ugyanakkor feltételezhető az is, hogy II. János Pál is tudja, mit csinál s legalább annyira ismeri a francia hívők érzelmeit, mint bárki más.

Arva éppenséggel már volt elég precedens, hogy kitért zsidó egyházi pozícióba jut. De ezek, általában, leplezni igyekeztek zsidó származásukat.

Jean-Marie Lustiger esetében az a legkülönösebb, hogy nem csak hogy nem rejtegeti zsidó származását, de hangoztatja, mintegy büszkélkedik vele; „Tudatában vagyok zsidóságomnak”, „Hi maradok őseimhez” — mondta beiktatása napján, majd „A magam módján mindenkor zsidó maradok”.

Ez, bizony, elég furcsán hangzik egy párizsi érsek szájából (még hozzá közvetlenül várható bihorosi kinevezése előtt).

Világos, hogy az ilyesmi vegyes érzelmeket kelt a közvéleményben. A baloldali „Liberation” például (jellemző módon) mintegy „belső zsidó ügyet” csinált a kinevezésből s gunyos hangon állapította meg: „Az áskénáz zsidók morálja most emelkedhet, miután az országos főrabbi esetében csatát veszítették”. (Célzás arra, hogy a szefárd származású Smuel Sirat lett az új franciaországi főrabbi).

Ma, kérdés, természetesen, hogy mit ért Jean-Marie Lustiger az alatt, hogy „a maga módján” zsidó marad — nyilvánvalóan vajmi keveset abból, amit mi általában a zsidóság fogalmá alatt értünk. Azt is mondotta, többek közt, hogy „szolidaritást értek a zsidó néppel, hiszen anyám mártírhalált halt”.

Mindenesetre, úgy tűnik, hogy a véskorszak egy egészen sajátos utóhatásával állunk szemben. Voltak híthű zsidók, akikben a megérzőkódítások megintgatták a hitet, mások pedig épp ennek hatására kerültek közelebb a zsidósághoz. S íme, egy fényes egyházi karriert befutott „messzmád” — akiben az Auschwitzban mártírhalált halt anyja emléke nem engedte megtagadni a zsidóságot. Mert, az embernek az az érzése, hogy mindenekelőtt erről van szó. S mindez abban az időszakban, amikor fellángol az anti-szemitizmus Európában s épp Franciaországban jelenik meg könyv arról, hogy a hatmillió halála „zsidó-cionista kóhalmány”.

Lustiger érsek, valójában azt is mondhatta volna, hogy a „maga módján katolikus”. Végeredményben azok a nézetek melyeket vall, nem pontosan fedik a konvencionális katolikus-egyházi nézeteket. Egy másik érsek, a Cápucci, például egész másképp értelmezi a katolicizmust. Ez, persze, szélsőség — de talán a pápa épp ilyesmit akar kiegyensúlyozni? Azt bizonyítani, hogy az egyház türelmes, sőt, rugalmas s még bizonyos demokráciára is hajlamos, amennyiben megtűr kebelében egymástól eltérő nézeteket? (Persze, nem az alap-tételekben).

Tagadhatatlanul elgondolkodtató a Vatikán magatartása, annál is inkább, mert történelme folyamán általában nem az volt a célja, hogy szimpátiát teremtsen maga iránt a zsidó nép körében s az ember valahogy kémytelen élni a gyanuperral, hogy nem a „cél szentesíti az eszközt” ellenkező előjelű megnyilvánulásokról párizsi érsek engedhet meg magának szó, azaz erőszak helyett a gának.

SÁJIS INBÁR

mindenfajta márvány és gránit konyhába és fürdőszobába templomba és intézetekbe minden színben és árnyalatban. Vállalkozóknak különleges engedmény. Bné-Brák, rch. Slomo Hámelech 7 (az új Pegueot garázssal szemben) tel: 762011, 774961

MEGKEZDŐDÖTT
A SEZONVÉGI KIARUSÍTÁS

AZ EMPISAL-NÁL

40.000 KG FONAL ELADÁSA

Számos fonalat adunk el áron alul * Soha vissza nem téro árak * Fonal kézi és gépi kötéshez

50%-OS ENGEDMÉNYIG!

AZ ÁRAK GOMBOLYAGKÉNT 3.95 SEKELTŐL

EMPISAL

Központi raktár: Bét Empisal, Kirját Árje, Petách-Tikva, rch. Efál 3, tel. 03-925921; Tel-Aviv, Allenby 98, Náchlát Benjámin 6, Hágáilil 9 (Táchána Merkázit); Jeruzsálem: Hámelech George 6; Haifa: Herzl 31; Natanja: Hechálucim 7 (Táchána Merkázit); Chedera, Herbert Sámuel 72; Bát-Jám, Rothschild 27; Rámát-Gán, Bialik 33; Beér-Séva, Uniko-passzázs; Rison Lócion, Rothschild 8; Rámátájim, derech Hásáron 54; Árad, kereskedelmi központ; Kármíel, kereskedelmi központ.

A JÁD VÁSÉM GONDOZÁSÁBAN MEGJELENT

Az Észak-erdélyi Zsidóság Emlékkönyve

Irta: SCHÖN DEZSÓ

JÓ HARMINCÓT ÉVVEL A VÉSZKORSZAK UTÁN, a Jád Vásém prezentálja a Pinkász Hákhilót-sorozat keretében az észak-erdélyi zsidó hitközségek Emlékkönyvét. A pompás, több mint 1100 hasábos mű „ROMANIA” második kötetként jelent meg, aminek egyszerű magyarázata: a szerkesztőség az 1939-es határokat vette alapul, így került egy kalap alá, illetve egyazon kötetbe Észak-Erdély, Beszarábia és Bukovina zsidósága.

A Pinkász Hákhilót munkatársaitól joggal elvárják, hogy az általuk szolgáltatott információ megbízható, és a lehetőség szerint kimerítő legyen. Döntő fontossággal bír a munkatársak objektív hozzáállása: az elfogultság, a pártatlanság. Ne felejtjük el, hogy ez a szorozat nem önkéntes munka alapján jön létre: a Jád Vásém ugyanis állami hatóság, amelynek költségvetését az izraeli adófizető pénzből fedezik. Munkaerőben nincs hiány: a Pinkász Hákhilót dolgozóinak munkaközössége két állandó jellegű szerkesztő, tizenegy munkatárs, három stílus-szerkesztő, két index-készítő és egy adatgyűjtő. Komótosan folyt a munka, mert lám, a Pinkász Hákhilót (Románia) első és második kötetének a megjelenése között tizenegy év telt el. S tekintve, hogy ezt a szorozatot a Jád Vásém fémjelézi, az Észak-erdélyi Zsidók Emlékkönyve a jövő generációknak is szól: ebből a műből kell megismernünk az elpusztított észak-erdélyi zsidóságot, annak életét és múltját, eszméit, törekvéseit, vallási és kulturális életét.

Az elmondottak után nem lesz érdektelen közelebbről is szemügyre venni, hogyan örökíti meg a Jád Vásém Emlékkönyve az elpusztított észak-erdélyi hitközségeket.

A KÖTETET VÁGÓ BELA PROFESSZOR VEZETI BE, — „Észak-erdélyi zsidósága” című tanulmányával, és ebben tudományos módszerességgel összeállított adatokat közöl az észak-erdélyi zsidóság település-történetéről, az első hitközségek alapításáról és a lakosság lélekszámának alakulásáról az 1776-os első, átfogó összeírástól — az 1940-es népszámlálásig.

Jóllehet Vágó professzor szemléletes leírást ad az észak-erdélyi zsidók gazdasági, társadalmi és politikai helyzetéről, a tanulmány kétharmada a vészkorszaknak és a felszabadulást követő időknek szól. A szerző saját kutatásai alapján leszögezi, hogy az észak-erdélyi zsidóság csak alig húsz százaléka vészelte át a katasztrófát. Ugyanakkor jellemző, hogy a Székelyföld zsidóságának csak tíz százaléka maradt meg, míg a többi megyékben a megmenekültek száma a húsz százalék körül mozgog.

KOHÉN JOSZEF terjedelmes tanulmánya, amely a „Tóra- és kultúrelét” címet viseli, a következő négy csoportra oszlik: 1.) a héber irodalom, 2.) a jiddis irodalom, 3.) a chassidizmus, 4.) a héber könyvnyomtatás.

ÖSZINTÉN SZÓLVÁ, nem a tanulmány szerzőjén, hanem az Emlékkönyv szerkesztőségén csodálkozom.

Hogyan lehet egy ilyen két-az-éves korszakot összegezni a műből kirekeszteni a zsidók magyarnyelvű alkotását?

Kétségtelen ugyanis, hogy nyelv és szempontból az észak-erdélyi

zsidóság kultúrája — a két világháború között is — a magyar jellegű viselte. A magyarnyelvű sajtó mellett a magyarnyelvű könyvek légiója jelent meg. — Elég megemlítenünk a Zsidó Renaissance Könyvtárat, amely 1917-ben kezdte meg munkáját, továbbá a Kadima Könyvkiadót, a Noár Könyvkiadót, az Uj Kelet gondozásában megjelent könyveket és a Fraternitas könyvsorozatát, amely a második világháború legsötétebb éveiben tartotta ébren a zsidó öntudatot. Az észak-erdélyi zsidók nemcsak a héber és jiddis irodalmat, hanem a cionizmust és a chassidizmust is MAGYAR NYELVEN ismerték meg.

Amikor Kohén József hűségesen feljegyzte az örökkévalóság számára a jelentéktelen héber- vagy jiddisnyelvű broszurák adatait, hiába keressük a névmutatóban Szabó Imre, Kaczér Ilés, Benamy Sándor, Leitner Zoltán, Markovits Rodion („Reb Áncs-É”), Izsák Arnold, vagy Halmágyi Mária nevét. Pedig Szabó Imre alkotása (hogy az újság-cikk szűk kerete miatt csak az ő életművéről szóljunk), legalább huszonöt kötetre rúg. Közülük: Toledo, Uj zsidók, Az utolsó máglya, A pozsonyi zsidó utca. E mellett Szabó Imre szerkesztette a Kelet Népe című havi folyóiratot, amely — a magyar-ajkú szerzők mellett — rendszeresen közölte színvonalas fordításban Jicchák Bashevis-Singer, Avraham Reizen, J. L. Peres, József Klausner professzor, Josef Roth, Martin Buber, Salom Aléchem és Arthur Ruppín írásait. A két világháború között ez volt a legnépszerűbb zsidó irodalmi és kritikai havi szemle nemcsak Erdélyben, hanem az egész magyar nyelvterületen.

Alcímében a szerkesztőség az észak-erdélyi zsidó hitközségek enciklopédiájának nevezi a művet. Nos, túl azon, hogy az enciklopédia mindent felölel, sokoldalú, a tudomány minden ágára kiterjedő művet feltételez, elsősorban konszenzust is jelent: a szerkesztőségi tagok megegyezésen alapuló közös véleményen nyugvó irányvonalat követnek. Ezért is kérdjük a Jád Vásém vezetőségét:

Ki, hol és mikor határozta el az észak-erdélyi magyarnyelvű zsidó sajtó és irodalom kiközösítését?

Kinek volt joga nemzeti cím alá helyezni Szabó Imrével együtt mindazokat, akik magyar nyelvű — de pozitív zsidó szellemben — alkottak, magyar nyelven hirdették a zsidó hűséget, a zsidó nép halhatatlanságát?

AZ ÉSZAK-ERDÉLYI ZSIDÓSÁG KULTURÉLETÉRŐL szóló tanulmány, amelynek a szerkesztőség 16 hasábot szentel, más szempontból is megbízhatatlan. Hogy csak egy példát említsünk: a sorok írójának is volt ifjúkori fiórtje az észak-erdélyi jiddisnyelvű sajtóval. 1928 nyarán történt. Máramaroszigeten konzorcium jött létre egy jiddisnyelvű hetilap kiadására, s e sorok íróját hívták meg szerkesztőnek. Ezt megelőzően Észak-erdélyben hosszú évekig nem volt jiddis sajtó. Szeptember elején „Jiddise Folkscajtung” címmel megindult a lap, s minthogy abban az időben szigorú sajtócenzúra volt, a tényleges szerkesztő mellett egy politikailag feltétlenül megbízható szakállas, pajeszos zsidó nevet kellett odabiggyeszteni, — mondván, a szerkesztésért ő a

zsidó ügynöke végezte. A lap így is sikerült, mert egy olyan olvasórétegnek szólt, amelynek a jiddis volt az anyanyelve. Néhány héttel később a liberális párt megbukott, és Dr. Maniu Gyula alakított nemzeti-parasztpárti kormányt. A sajtócenzúrát máról halnapra felfüggesztették. A decemberi parlamenti választásokon a Zsidó Választási Blokk paktumot kötött a kormánypárttal és ennek alapján dr. Fischer Józsefet jelölték a máramarosi kerületben. A választási hadjáratot a „Jiddise Folkscajtung” hasábjain folytattuk. A lista mind a négy jelöltje — köztük dr. Fischer József — bekerült a parlamentbe.

Az Emlékkönyv szerkesztőjének minderről nincs tudomása. — Megírja ugyan, hogy hosszú nemesség után 1928-ban „Jiddise Folkscajtung” címmel jiddisnyelvű hetilap indult meg Máramaros szigetén, de szerkesztőként két nemlétező nevet tüntet fel: az egyik Jonathan Benjamin Bliczer, a másik Mose Cvi Káháné. Holott ha kevés fáradságot vesz magának, nem is egy, hanem több, e tárgyakkal foglalkozó könyvből talált volna pontos adatokat. Mi csak három idézünk: Schwartz Jehuda 1976-ban megjelent könyvében („Toldot Hákhilót B'Transzilvania”), megírja a „Jiddise Folkscajtung” történetét, ugyancsak pontos adatok közöl a lapról Nátán Márk „Jiddise Literatur in Ruménie” című művében (Hálevanon kiadás, 1971), továbbá Wolf Tamad, „Jiddische Presse in Ruménie”, részletes beszámolót közöl az említett hetilapról, amelynek megjelenése után a modern jiddisnyelvű sajtó és irodalom Máramarosban új lendületet kapott.

A KÖTET — SORRENDENBEN HARMADIK TANULMÁNYAT, „A cionista mozgalom Erdélyben” címmel, DANZIG HILLEL írta. Kiderül belőle, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség (amíg Kolozsváron volt a központja), csak részben volt azonos a Cionista Szervezettel. Erdélyi elmozdítását elsősorban a zsidó jogvédelem, a municipális és parlamenti képviselők köztötte le. A Cionista Szervezet két vállalkozása, Kfár Gideon (az erdélyi falu) és Cur Sálom (az erdélyi város), nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. Cur Sálom körül évtizedekig tartó perek folytak és csak a Cionista Világszervezet közbelépése mentette meg az akciót a teljes csődtől.

Annak dokumentálására, hogy a helyi politika milyen mértékben izgatta a cionista vezéreket, a szerző ismerteti az 1930-as közéleti választásokat. A Zsidó Választási Blokk koalícióban lévő nemzeti-parasztpárt a kolozsvári alpolgármesteri állást a cionistáknak biztosította. Két jelölt küzdött a mandátumért, a Zsidó Nemzeti Szövetség két alelnöke: dr. Marton Ernő, az Uj Kelet szerkesztője és dr. Kohn Hillél, kolozsvári ügyvéd. A vetélkedést szavazással döntötték el, és Marton Ernő került ki győztesként. Tiltakozásképpen a szocialista Hitachdut képviselői lemondtak a cionista szervezetben betöltött tisztségeikről, egyrészt — köztük dr. Kohn Hillél — ki is vált a cionista mozgalomból. Idővel átlendültek az anticionista-kommunista táborba, amelyben később jelentős szerepeket töltöttek be.

Danzig Hillél tanulmánya nem közöl számadatokat sem az erdélyi

lyi alijjáról, sem a nemzeti alapok bevételeiről.

A felszabadulás utáni korszakot húsz sorban intézi el, miközben egyetlen „Ászir Cion” nevet sem tünteti fel, holott — mint tudjuk — ilyenek is voltak...

A kötet negyedik és egyben utolsó tanulmányát, „Zsidó iskolák Erdélyben” címmel, SLOMO JICCHÁKI teszi közzé. Ez a tanulmány eredetileg disszertációnak készült, amelyet a szerző 1960-ban nyújtott be a Jeruzsálemi Héber Egyetemnek. Disszertációjában a szerző a két világháború közötti periódusra korlátozódott, míg az Emlékkönyvben — noha rövidített formában — általános képet nyújt.

Az Emlékkönyv nemcsak a magyarnyelvű zsidó sajtót és irodalmat, hanem

a Talmud-Tóra iskolákat és a jesivahálózatot is elhagytja.

Nem is tudjuk elképzelni, milyen képe lett volna az észak-erdélyi zsidóságnak chéder és jesiva nélkül. Ez a két, szervesen egymáshoz tartozó intézmény végigkíséri népünket az évezredek történelem során. Észak-erdélyben — halhatatlan nemzeti költőnk, Bialik szavaival élve — a jesiva volt a „mühely, amelyben a nép lelket kovácsolták” — és ennek a szellemi-erkölcsi atomreaktornak áldásos sugarait érezzük mind a mai napig.

AZ EMLITETT NÉGY TANULMÁNY csupán bevezetője a tényleges enciklopédiának, amely 160 észak-erdélyi zsidó község leírását adja 430 hasábon. Ebben az enciklopédiában az olvasó hiába keresi a szerkesztőség irányvonalát. A módszerességnek nyomra sincsen. Ime, néhány kirívó példa:

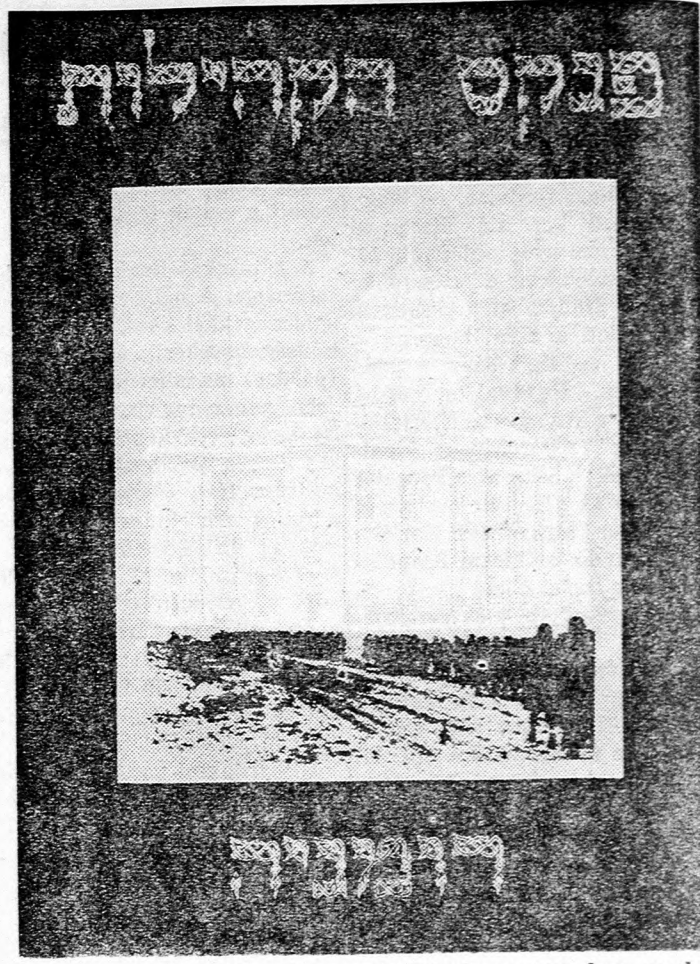
A biharmegyei Székelyhídon működött a vészkorszakig Erdély legnagyobb jesivája, amelynek élén az Auschwitzban elpusztult RÁV JEHUDA ROSNER állott. Kerek negyven esztendőig volt a község rabbija. Ebben a tanítványban a két világháború között a diákok száma meghaladta a háromszázat. A székelyhídi tanház világvizonylatban is a legrangosabb jesivák közé számított. Székelyhíd leírásának az emlékkönyv (mondás irrd) HAT SORT szentel. A szerkesztő megírja ugyan, hogy Székelyhídon

A NEMAI SIMON DZIGAN
kedvelőinek és tisztelőinek — Megjelent a „Das Letzte Gelechter fun Simon Dzigan” lemez

THE LAST LAUGH OF SHIMON DZIGAN

Kapható az összes hanglemezboltokban.
Főterjesztő: „Gál-Ron”, T.A., rch. Sheinkin 10, tel. 280739

Az emlékkönyv borítólappja: a cernoviczi nagytemplom, amelyet a németek 1941 júliusában felperzseltek. Alatta a gyergyószentmiklósi zsidók deportálása 1944 április havában.

nagy jesiva működött, de a rabbi nevét nem említi meg. Erre nyilván nem jutott hely... Fontos adat: a vészkorszak előtti utolsó népszámlálás adatai szerint Székelyhídon 547 zsidó élt. Ugyanakkor Biharmegye egy másik községe, Nagyszalonta, ahol a zsidó lakosok száma az említett időpontban 593 volt. — Nagyszalontának enciklopédiánk NEM HAT, HANEM 326 SORT SZENTEL. Ami nem véletlen: a szerző, aki az említett két szócikket írta, Nagyszalontán született.

Vagy lássunk egy másik példát: Szamosújváron 1941-ben 847 zsidó élt, viszont az Emlékkönyv ennek a községnek több, mint 500 sort szentel. A szerző nyomköveti a szamosújvári zsidók útját 1830-tól, illetve az első településkortól a vészkorszakig — sőt, a katasztrófa utáni időről is kapunk bőveges leírást. Megtudjuk belőle, hogy 1971-ben, négy zsidó család lakott Szamosújváron. Azt is megtudjuk, hogy a temetőt újból bekerítették, és ennek a költségeit a város által bérlet mikve hozamából fedezték. Évente egyszer van istentisztelet a szamosújvári templomban, Jom Kipurkor, ilyenkor összegyűlnek minyven-re a környező falvakban élő zsidók.

Fenti leírás szerzője Kohén József, aki szintén Szamosújváron született.

AZ EMLÉKKÖNYV SZERZŐI nemcsak a sorokat, de a fénykép-kvótát is felosztották egymás között. Így például okáért Nagyvárad három nagyhírű papja közül (mindhárom 1936-ban, alig néhányhetes időközben költözött el az élk sorából) csak dr. Keckeméti Lipót képével találkozunk, míg Fuchs Benjámin ortodox főrabbi és Reb Jiszráél Hágér vizsnici rebe számára már nem jutott hely. Ugyancsak kimaradtak az enciklopédiából kivétel nélkül a világhírű Teitelbaum dinasztiahoz tartozó összes rabbik. Ezzel szemben Szamosújvár számára két hely is jutott. Igaz, mindkettőnek komoly érdeme vannak: az egyik a cikkirő nagypapja, a másik a cikkirő nagybátyja.

Az enciklopédia szerkesztői nemcsak az ortodox rabbikról, hanem a hagyományhiű cionista vezérekkel is mostohán bannak, jóllehet az ortodox többségű Észak-erdélyben az igari nagy harcok a Mizráchi frontszakszán folytak. Hiába keressük itt Altmann Sámuel, Nussbaum Sámuel, Mittelmann Jakob, Ráth Efrájim, Kesztenbaum Miksa, vagy Just Mose képét. Minthogy nem voltak személyi kapcsolatban az Enciklopédia munkatársával, kirekesztették őket.

Az Emlékkönyv lapjait forgatva az ember nem tudja, sirjon-e, vagy nevesen. A magyar zsidó közéleti berkekben örökös a panasz: a héber olvasókönnyesség nem ismer bennünket! Meghamisítják a magyar-zsidó multat! Nos, ez alkalommal ránk bíz ták a munkát. Pénz volt bőven, sokmillió font. Nem is sürgették a munkát. És tizenegy év után — ime, az eredmény...

Most már ismernek bennünket...

GLÜCK
az ismert szakember
TAPÉTA — P.V.G.
ragasztás.
NAGY VÁLASZTEK.
RAMAT-GÁN,
RECHOV HAROE 7,
TELEFON: 720807

BIRÁLAT ÉS ÖNBIRÁLAT

Irta: Dr. HERSKOVITS FABIÁN

Az Új Kelet 1981 január 9-iki számban Vágó professzor részletesen ismertette Randolph L. Brahm professzor „A népiértés politikája — a vészidőszak Magyarországon” című, angol nyelven megjelent kétkötetes munkáját.

Ez a mű ékes bizonyítéka annak, hogy „több, mint két évtizedes kutatómunka, valamint rengeteg anyag felkutatása és összegyűjtése” sem tudja elhárítani — a közvetlen átélés élményének megvilágítása nélkül — a hibás analízist, a helytelen megállapításokat, és igaztalan ítéleteket.

KÉRDÉSEK MÖGÖTT

Brahm professzor sok kérdést vet fel a magyar zsidóság vészidőszakával kapcsolatban. Hiszen könnyű dolog okos kérdéseket felvetni évtizedek és ezer kilométerek távolságából. De a kérdések súlytalan szavakká soványodnak, ha a szerző részben kérdőjelek között hagyja őket, részben helytelenül válaszol rájuk.

Brahm professzor, összegyűjtött és feldolgozott adatai alapján megállapítja — többek között — hogy: „A hivatalos magyar zsidó vezetők, mind a világiak, mind pedig a vallásosak, a vészidőszak alatt is ragaszkodtak rövidlátó, hazafias állásfoglalásokhoz és legalisztikai formaiságokra épült felfogásukhoz...”

Ez a magatartás vezetett oda, hogy szembeszálljanak azokkal, akik a zsidó nemzeti öntudat kifejlesztésére törekedtek a tömegkörökben. A végefelé struccpolitikát folytattak, irrácionalisan remélve, hogy Magyarország konzervatív-arisztokrata-keresztény vezetői, akikkel szoros és kölcsönösen hasznos kapcsolatokat tartottak fenn, meg fogja védeni őket a szomszédos államok zsidó közösségeinek sorsától. A magyar zsidó vezetők nem akarták vagy nem voltak képesek megérteni sem a pusztulás méreteit, sem pedig kivitelezésének sebességét...

EGY TÉVES MEGÁLLAPÍTÁS

A szerző elmulasztotta felvetni a kézen fekvő kérdést: ha a magyar zsidó vezetők a többi zsidó közösségek vezetőihez hasonlítva, a lekirívóbban „rövidlátóak... irrácionalisan reménykedők... struccpolitikát folytatók... a közeledő katasztrófát meg nem értők... stb., stb...” voltak akkor a hatszáz ezer magyar zsidó mártíron kívül hogyan és miért pusztult el a zsidó nép többi ötmillió negyvszáz ezer mártírja?

Brahm professzor azt is megállapítja, hogy „Azok, akik a magyar zsidók élén álltak, vagy legálább is sokan közülük, nem állottak a helyzet magaslatán a nehéz napok idején, nem fogták fel a helyzet súlyosságát és nem cselekedtek annak megfelelően...”

Ez a megállapítás egyszerűen nem igaz. A magyarországi Zsidó Tanács teljesen átértéve és átélve a tragédiát, igyekezett menteni, ami menthető volt a hivatalos német náci és magyar nyilas hatóságokkal való kapcsolatában.

A Magyar Cionista Szövetség önfeláldozóan mártírhalált halt elnöke, Komoly Ottó, a magyar demokrácia még megmaradt személyiségeinek jelentős segítségével végzett nagyjelentőségű mentőmunkát. Az igaztalan rágalmak áldozatául esett dr. Kaszner Rezsőnek sikerült a náci megszállók legfelsőbb vezetőivel kapcsolatot kiépíteni és mentette, ami az adott feltételek mellett menthető volt. Krausz Miklós a svájci követség többi társai más követségek segítségével mentettek. A dr. Roboz Ottó igazgatósága

alatt működő zsidó Fűfűrházban, a „Vöröskeresztes Gyermekotthonban” folyt a mentési munka. A cháluci mozgalmak ifjailányai, az úgynevezett „illegális” vonalon mentettek hősiességgel és önfeláldozással. És büszkén állapíthatjuk meg hogy ebben a „rettentetes” magyar zsidóságban egyetlen áruló nem akadt. És ezt a tényt nem minden zsidó közösség állapíthatja meg önmagáról.

A szerző felveti a kérdést: „...1944. április 26-ig elkészültek az úgynevezett Auschwitz-jegyzőkönyvek. Miért nem hozták ezt a zsidó tömegek tudomására? Ha fellármázták volna őket, tudomást szereztek volna a valóságról, arról, ami rájuk várt!”

Viszszakérdezzük: Na és, mi lett volna? Talán volt menekülési lehetőség? Brahm professzornak bizonyára szintén tudomása van arról, hogy nem sokkal Hitlerék uralomra jutása után az eviani konferencián a világ demokratikus országai egyhangulag megállapították, hogy „képtelenek” a halál elől menekülő zsidóknak menedéket adni határaik között. Sőt, a demokratikus Anglia visszautazta az eredi partokról a rozszant és zsufolt lélekvesztőkön halálba menekülő zsidókat.

Vagy talán lázadásra gondolt kérdéseivel az igen tisztelt szerző?

FEGYVERTELENTUL A HÓMEZŐKÖN

A kitünő történész bizonyára ugyancsak értesült arról, hogy a magyarországi zsidók fegyverviselésre alkalmas férfiak akkor már évek óta tízezrével pusztultak el fegyvertelenül a különböző harctereken és hómezőkön, az úgynevezett „munkaszolgálat” keretében...

Vagy talán arra gondol, hogy a visszamaradt öregek, betegek, asszonyok és gyerekek lázadtak volna fel?

Hát lehet kételye valakinek abban, hogy a vérengző SS-leányokkal sikeresen vetélkedő magyar csendőrök a legkisebb gyanus megmozdulásra is kegyetlen kiirtással reagáltak volna és vajon ki nem tudja azok közül, akik ott átéltek azt a kort, hogy a gettózásnál, a bevagonirozásnál, minden „ellenállás” nélkül és puskatussal verték, gyömöszölték a betegeket, gyerekeket, asszonyokat, öregeket és aki nem elég fürgén mártírt fel a marhavagyonba vagy nem elég gyorsan menetelt a

végtelen, havas országutakon, azt szemrebbenés nélkül, mindenki személtárára, agyonütötték a csendőrök?

Talán eljutott a szerző dokumentációs gyűjteményébe például az az 1944 nyarán felvett jegyzőkönyv, amelyben egy szemtanu elmondja, hogyan tereltek 25 ezer városbéli és környéki zsidót Ungvárotra a Moskovits-féle téglagyár udvarán „felállított” gettóba. Szabad ég alatt, a higiénia és az élelmezés minimuma nélkül. A gettó „határát” kis zászlók jelölték és azon túl menni tilos volt. Egy kisgyerek játszás közben labdája után szaladt a „határ” felé. Édesanyja kétségbeesetten rohant utána, hogy visszahozza. A magyar csendőr a „bűnösen lázadó” anyát és a „bűnösen játszó” kisgyereket ott a helyszínen agyonlőtte.

Ilyen körülmények között gondolhat-e valaki normális ésszel ellenállásra vagy lázadásra?

HALÁLOS RÉMÜLET

És vajon Brahm professzor és több történész kollégái valóban őszintén hiszik, hogy a borzalmas „Auschwitzi jegyző-

könyvek” tudomásukra hozatala nélkül a magyar zsidó tömegeknek nem volt tudomásuk a „valóságról és arról, ami rájuk is várt”??!

Ha látták volna a kétségbeesett tülekedést, ahogyan zsidó és kikeresztelkedett-zsidó tömegek valósággal taposták egymást — a magyar csendőrök pusztulási útjára — a Vadász utcai üvegház s a többi követség előtt, hogy elérjék az „álmok álmát”, a „megváltást” jelentő „Schutzpass”-t, vagy látták volna a gettó és a védett házak lakóinak a szemében a halálos rémület kifejezését, nem a jövő, hanem a következő pillanat történéseitől, akkor nem kérdezték volna sem a multban, sem a jelenben ezt az elcsépelet s komolytalanul „böles” kérdést...

Hogy hát mégis mi történt? A gálutban élő zsidók a pillanatnak éltek és élnek és szívesebben fogadnak el, hisznek el egy pillanatra talán nyugalmat, megnyugvást jelentő „alaptalan optimista” kijelentést, mint a súlyos valóságot feltáró közlést.

Munkácsi Ernő „Hogyan történt” című, vészidőszakot megörökítő dokumentáris történeti könyvében elmondja, hogy 1944 március 20-án a pesti hitközség

disztermében összegyűlt magyar zsidóság vezetői előtt Eichmannék kijelentették — többek között — hogy „azért, mert valaki zsidó, senkinek bántódása nem lesz.”

A drámai gyűlés után a hitközség egyik elöljárója beszaladt dr. Munkácsi irodájába, hogy felhívja aggódo feleségét, akivel örömmel közölte, hogy „nincs semmi baj, minden a legnagyobb rendben.”

Másnap, március 21-én pedig dr. Simonyi Simon, a belvárosi körzet mártírhalált halt elnöke lakásán idillikus optimizmussal analízisték Eichmannék megnyugtató nyilatkozatát s akkor a háziga zsidó Jugoszláviából menekült hölgyrokona felkiáltott:

„Uraim, nem tudom hallgatni gyerekes, naív beszédjüket. Vegyék tudomásul, hogy Jugoszláviában és a többi országban is az első találkozásukon a zsidóság vezetőivel megnyugtatóan beszéltek a náci, de még be sem fejezték szavaikat, az utcákon már fogdosták össze a zsidókat, — deportálták...”

AZ ELNÖK „SAJNÁLKOZIK...”

Hagyjunk fel hát végre a könyved, fölényeskedő „ítélkezésekkel”. Helyesebb, hasznosabb, ha megpróbáljuk megérteni az akkori jelenségeket.

Néhány hónappal ezelőtt, például — egy párizsi zsidó templom előtt több halálos áldozatot követelő terrorista bombamerény let történt. A demokrata Franciaország elnöke néhány napig tétozott amíg végre részántra magát arra, hogy néhány hívős szövegben „sajnálkozzát” fejzeze ki a gyilkos merénylet fölött.

Franciaország belügyminisztere pedig, a parlamentben, az ellenzék vádjaira reagálva, szemérmes pátozzsal kérdezte: „...vajon az Izraelben elkövetett terrorista merényletek miatt az izraeli belügyminisztert vonják felelősségre? Csak hogy azt a „csekély” különbséget elhallgatta, hogy Izraeli kormánya kérelmetesen harcot folytat a terroristák ellen, és minden eszközzel igyekszik elhárítani vagy megtorolni a terroristák gyilkos merényleteit. Ezzel szemben Franciaország és a többi „demokrata” ország kormányai tégra nyitják határaikat a terrorista banditák előtt. Teljes szervezkedési és cselekvési szabadságot valóságos diplomáciai rangot biztosítanak számukra. És mindegyik hogyan reagáltak napjaink zsidó „írásúdiói” és „megváltást”, vagy önmagukat „mentező” vezetői?

Toaff római főrabbi így nyilatkozott: „...Most megszervezzük az európai zsidó hitközségeket, biztosítva, hogy a minden nani élet ugyanugy folytatódik, mintha mi sem történt volna...”

A francia zsidóság egyik vezetője emígy nyilatkozott a pokolra robbanás után: „Természetes, hogy ezután lényegesen megváltozik majd azok száma, akik igyekeznek majd elérteni zsidóságukhoz való tartozásukat. Például, levezik majd a „mezuzát” ajtóikról, a „kippával” a fejen való megjelenés az utcán, a legutóbbi támadások után, teljesen megszűnik...”

Persze, nem csak Franciaországban, hanem Európán kívüli országokban, sőt Amerikában is az antiszemitizmus mind szeméremtelenebb, gátlástalanabb és agresszívebb jelenségeinek vagyunk tanúi.

Vagy: gondoljunk napjaink vészidőszakkal foglalkozó történetírói az Oroszországból kiszabadult orosz zsidókra, akiknek többsége újabb inkább választ

(Folytatása a 7. oldalon)
1981.II.6

20 millió forint tartozunk
az adóhivatalnak és kamattal a bankoknak

Ez alkalom az Ön részére!

RENKIVULI AKCIO
KORLÁTOZOTT IDŐTARTAMRA!

Sorszám	A szőnyeg fajtája	Nagyság	Rendes ár sekkelben é.t.a.-val minden szőnyegnél	Renkivül ár sekkelben é.t.a.-val minden szőnyegnél
1.	Gyerekszobába való részek	1.50 x 2.00	1344	694
2.	Többszáz választék a gyerekszobába, Kármel is	1.50 x 2.00	2544	1299
3.	Szőnyegválasztékok gyerekszobába, Kármel is	1.65 x 2.40	3358	1750
4.	Modern sima bársony	2.00 x 3.00	2868	1368
5.	Modern szőttes	1.45 x 2.10	3958	1979
6.	Szalonszőnyegek nagy választéka	2.00 x 3.00	4488	1999
7.	Super belga szőttes	1.60 x 2.30	5096	2060
8.	Különleges klasszikus szőttes	1.65 x 2.50	4121	2162
9.	Modern dán szőttes	1.70 x 2.40	4324	2604
10.	Modern bársony szőttes	2.00 x 2.90	5208	2604
11.	Modern dán szőttes	2.50 x 3.35	7114	2845

TEL. AVIV, AHJJA 11
Nyitva vasárnapot csütörtökig 9-19-ig, kedden 9-től 21-ig, pénteken 9-15 óráig.

NATANJA, Herzl 53
Nyitva vasárnapot csütörtökig 9-19-ig, kedden 9-től 21-ig, pénteken 9-15 óráig.

RISON LACION, Herzl 4
Nyitva vasárnapot csütörtökig 9-19-ig, kedden 9-től 21-ig, pénteken 9-15 óráig.

Ingyenes parkolás minden hitelkártyát elfogadunk. Fizetési lehetőség Reucredit módszerrel!

STICHÉ REUVÉN HÁLÓZAT

Az összes üzletük nyitva szombaton este 6-tól éjjel 10.30 óráig

Az újvidéki tömegmészárlásra emlékezve...

1942 január 22-re virradó hideg hajnalon Újvidék zsidósága a hírhedt „razziára” ébredt. A Duna jeges vizébe lőtt ártatlan zsidók halálhőrgése az ugyancsak Dunaparti Ország-házig hallatszott. Bajosi-Zsibinszky Endre, az egykori „fajvédő” tiltakozott a „törvénytelen” cselekedet ellen; ezer meg ezer szerbet és zsidót löttek a Dunába.

Erről a tragikus napról „Razzia in Novisada” (Újvidék) 1967-ben könyv jelent meg. A mű szerzője a szentvári származású dr. Deák András jugoszláv zsidó orvos-tábornok, aki maga is szenvedő hőse volt a magyarok öldöklésének.

Idézünk a könyvből: „1942 január 21. Hajnalodik. Hideg, sötétszürke, szokatlan reggel. Éles harangzúgás ébreszt álmunkból. A házamster jött be, nyilas ingben. Így szól: Az ablakok függőnyeit hagyják leeresztve és maradjanak a házban. A házból való kilépés további intézkedésig tilos. Még az utcára sem nézhetnek ki. Razzia folyik, szigorú, kiméletlen razzia.”

„Este felé már tulságosan hideg lett. A pincébe mentem fát hozni. A folyosón és a lépcsőkön magyar katonák ültek teljes hadi felszerelésben. Vidáman, lármásan, gondtalanul, mintha csak hadgyakorlaton lennének. Pillantást vettem a kapun keresztül az utcára, ahol nagy tábornok láttam és felgyvert katonákat, amint a katedrális irányába polgárokat terelnek maguk előtt. Jött a házamster és elmesélte, hogy a városnak nem kívánatos, gyanús elemektől való, átfogó megtisztítás van folyamatban. Sajnos, már halottak is vannak, sok-sok halott. A hullákat egész nap szállították a teherkocsik.

Igy múlt el egy nap és egy éjszaka, azután megint egy nap és egy éjszaka. Két nehéz nap és éjjel. Harmadik nap már teljesen megtörtünk és a legrosszabbra voltunk elkészülve. Végül a „tisztogatás” harmadik napján a hatalmi közegek eljuttattak hozzánk is. „Mindnyájan velünk kell, hogy jöjjenek” — parancsolta durván az altiszt.

— Vigyünk magunkkal valamit? Elelmiszert, okmányokat, pénzt vagy ruhaneműt? — kérdeztem. — Pénzt és okmányokat igen. Egyébre nem lesz szükségünk. Na gyertünk! Nincs időnk fecsegni. Előre!

Feleségemen és leányomon csak vékony háziruha volt. Kendőt és télikabátot akartak magukra venni, mert kint szokatlánul hideg volt. De az altiszt nem engedte.

— Semmi kifogás! Majd meglátják! Télikabát nélkül is melegül lesz. Na gyertünk már!

Néhány perc múlva az utcán voltunk. Szemünk elé leírhatatlanul borzalmas kép tárult. A Futók utca térdmagasságig hóval volt borítva. Minden második vagy harmadik ház előtt katonai csoportok tábornoknál, teljes hádfelszerelésben melegek. Mintha a haremzón lennének. Őrjáratok zsidó és szerb lakókat tereltek ki a szomszédos házakból. Az egyik házból a katonák durva átkokat szórva, szakállánál fogva rángattak ki egy gyenge, beteg öreg zsidót. Mások a feleségét hurcolták ki, aki bátran és energikusan tiltakozott. Valahonnan egy katonai futott elő, sisakkal kezében, mely tele volt ezüstpénzzel. „Zsidópénz!” — dicsekedett diadalmasan.

A Futók és Posta utca sarkán megállást parancsoltak s egy ház folyosójára tereltek bennünket.

Előbb azonban személyi motozásnak vetettek alá bennünket. Ott, a nyílt utcán, a nőket végigtapogatták. Teljesen gyanútlanul előhuztam pénztárcámat és valamennyi személyi okmányomat. Az altiszt elvette a pénzeset és a zsebórámat, az okmányokat viszont a tábornokhoz hajtotta. Felindulva tiltakozni próbáltam, mire az altiszt egy pofonnal elhallgattatott.

— Miért igazod magad? — ordított. Ezekre már nem lesz szükség többé. Ahová kerülsz majd, ott megleszel okmányok és pénz nélkül is. — Ezután a folyosóra taszított bennünket, a halálraítéltek pokoli forgatógábjába.

Mintegy félórát álldogáltak a folyosó jéghideg huzatában, amikor jött a parancs. Kifelé! A kapu előtt nagy, vérrel teljesen befröcskolt katonai teherautó állott, amely ezután a Duna melletti strandfürdőhöz vitte őket — írja a továbbiakban dr. Deák András orvos-tábornok.

„A fürdő bejárata előtti térségen mintegy kétezer ember gyűlt össze, zsidók és szerbek. Erős csendő és katonai kordon zárta őket körül. Borzalmas jelenet volt, amit sohasem lehet elfelejteni. Embertömegek a kikerülhetetlen halál előtt! Mert arról beszéltek, hogy „likvidálás” miatt hoztak ide bennünket. Egyesek imádkoztak, mások kétségbeesett izgulásban üvöltöztek és a hajukat tépték. A csendő és katonai puskatussal gyorsan helyreállították a rendet.

Borzasztó hideg volt, leg többje mégsem mozdult, pedig a hóban feküdtek. Zsidók egy csoportja az ősi halotti imát mondta. Szivtelen megjegyzések, az őrség gonosz átkai hangzottak. Ezek sadista gyönyörűséget találtak abban, hogy a borzalmas végórákat még jobban megnehezítsék.

Minden öt percben négy halálraítélte eresztettek a fürdőbe. A kabinokban le kellett vetkőzniük és a vízhez, illetve a víz felett kinyúló ugródeszkához kellett menniük. A Duna be volt fagyva. A deszka alatt a jégbe nagyobb lyukat vágtak. A meztelen áldozatok a deszkára kellett lépnie, az „államhatalom szerve” a nyakába eresztett egy puskagolyót, a szerencsétlen a vízbe esett és a Duna hideg árja elvitte. Minden öt percben négy pisztolylövést hallottunk és mi a hallgatóság, mindig kevesebben és kevesebben lettünk. Az akció vezetője Zöldi volt, a budapesti katonai akadémia évfolyamán a rangelső.

A túlfeszített idegek már nem reagáltak semmire. Engedelmesen járultak a halott-jelöltek a fürdő küszöbére és a pisztolylövések minden öt percben szörnyű pontossággal ismétlődtek. A megrázó részvétlenség a halál előtt, az ájult kétségbeesés, a kimondhatatlan borzalom egyformán normális állapottá vált. Lázadás nélkül haltak meg, az ellenállás leghalkabb kísérlete nélkül.

Még tizenöt lépésre lehettünk a végzetes küszöbötől. Hirtelen borzasztó kiáltás verte fel a halálraítélteket a letargiából. Egy karcsu, barnahajú fiatal lánynak kellett volna a kabinba lépnie, hogy levetkőzzék és azután meghaljon. A szerencsétlen teremtés halálfelelme váltotta ki itt, a halál küszöbén a drámai jelenetet. Az egészséges, fiatal, ártatlan gyermek elemi jogáért, az életéért küzdött. Mint egy vadállat akarta kitépni magát hóhérja karmából, de erőteljes csendőritések gyorsan a padlóra kényszerítették.

— „Örmester úr, kedves örmester ur, legyen szives ne öljön meg. Hiszen olyan fiatal vagyok, senkinek sem ártottam...”

— Kuss, üvöltött az örmester és belerugott, hogy újra essen. A lármára előjött Zöldi, pisztollyal a kezében a fürdőből, odalépett a lányhoz és felémelte pisztolyát.

A szegény lány átkarolta csizmáját és kétségbeesett remületben könyörögni kezdett neki: „Százados ur kérem...” Nem tudta a mondatot befejezni. Zöldi, a magyar hadserég tisztje lett és a fiatal, ártatlan lány, aki annyira szeretett volna még élni, halott volt... Zöldi, fontoságának tudatában, megparancsolta: Folytatni! Örmester gondoskodjék, hogy a rendet többé ne zavarják meg!

Elszörnyedve tekintettünk a leány holttestére, amely vértócsájában hevert a fehér hóban. Mindegyikünk arra gondolt, hogy félórán belül mi is halottak leszünk. Ez már megváltozhatatlan volt és szinte már azt szerettük volna, hogy mindenütt legyünk.

Megszámoltam az előttem álló párokat. Mi voltunk a kilencedik

pár. Tehát még negyedórát élhetünk és azután mindennek vége. Semmi félelem, semmi gond, semmi verés — semmi egyéb.

Ekkor az öreg Izsák, aki Vinokovi zsinagógájának volt nyugdíjas kántora, így szólt hozzám: „Kérem, vezessen oldalra. Szükségletemet kell elvégezmem és nem tudok egyedül menni.” Karomra vettem az öregot, feleségem és leányom pedig feleségét, a vak asszonyt vezették...

A továbbiakban dr. Deák András leírja megmenekülésének történetét, mely abból állott, hogy amíg az öreg párral a sor végén állottak, egy katonai autó érkezett, amelyből két magyar tiszt szállt ki. Bementek a fürdőbe és Zöldinek azt az utasítást hozták, hogy a kivégzéseket állítsák le.

Azt hisszük, hogy fenti borzalmak leírása újabb vádirat a kakastollas barbárságnak a vézskorszak sötét napjaiban tanusított embertelen magatartása ellen.

A 39 évvel ezelőtti újvidéki tömeggyilkosság — ZSIDÓSORS Európa szívében a 20. század közepén a „keresztény” Magyarország... GALILI ERVIN

NYILT LEVÉL ZSIDÓGYŰLŐLET ÜGYBEN

A Saptamina című Bukarestben megjelenő folyóirat, 1980 szeptemberi számában antiszemita jellegű vezércikket közölt „Ideálok” címmel. Dr. Mose Rosen főrabbi, a romániai hitközségek szövetségének elnöke októberben nyílt levélben válaszolt a lap szerkesztőségének. Ebből közlünk részleteket.

„1980. szeptember 5-én megjelent cikkükre, amely általános felháborodást keltett mindazok sorában, akik hisznek azokban a nemes eszményben, amelyek életünket kormányozzák, önk helyesbítést közöltek, amely azonban csak arra a részre vonatkozik, amely a kommunisták érzelmeit sértette, minthogy önk olyan politikusok cikkeinek a megjelentetését javasolták, akik az egykori reakciós Romániában a kommunizmus elleneségei voltak. Nem helyesbítettek azonban azzal a szöveggel kapcsolatban, amely a zsidó lakosságot rágalmozza, nem vonták vissza azokat a mondatokat, amelyek fajüldözésre és nacionalizmusra uszítanak a Vasgárda egykori lapja, a Porunca Vremii

és a Göbbels által kiadott Stürmer szellemében.

A cikkben felvetik a „többségi” elméletét, ami súlyos eltérést jelent a román kormány nemzetiségi politikájától, mert alkotmányunk szerint ebben az országban mindenki egyenjogú. Szó van ebben az írásban egy bizonyos „kaderpolitikáról”, meg egy „jött-ment” lakosságról. Önök tehát ismét felvetik a kollektív „megtorlasok” gondolatát. Ezek Auschwitzban, Lydióban és Oradourban voltak érvényesek, nem a Román Szocialista Köztársaságban. Nehogy akár egyetlen olvasó is bizonytalanságban maradjon afelől, kire vonatkoznak az önk rosszakaratu vádjai, a továbbiakban a cikkirő ilyenfajta kitételeket használ: „seftelők”, „judások”, stb.

Nem kell nyelvésznek lenni ahhoz, hogy kitaláljuk miről van szó. Soviniszta és fasizta hangvételű cikkében a szerző elfelejtette, hogy a törvénytelen üzemeltetőkre van román szó és olyan kifejezést használ, amely a reakciós kormányok idején a zsidók megbélyegzésére szolgált. Talán üldözési mániában szenvedünk? Vagy szerencsétlen véletlenről van szó csupán? Nem áthatatjuk magunkat, mert a következő jelző a „judás”. Semmi kétségünk nem lehet a szerző célkitűzéseiről. Miután megvetett gyilkosság rágalmozta, az inkvizitorok, a pogromvezérek, a sötétség összes erői kétezer év óta gyilkolták ártatlanul a zsidókat azon a címen, hogy ők „az áru Judás” utódai.

Világos, hogy a zsidókról van szó. Mivel érdemelték ki a zsidók a rágalmozást, az ellentük irányuló gyűlölet felszítását? Azzal, hogy a zsidó lakosság jórésze „jött-ment”, vagyis Izráelbe emigrált.

Vajon a szerző elfelejtette, vagy csak úgy tesz, hogy elfelejti rettenetes drámáinkat? Elfelejti, hogy annakidején eleinte „judást” és „seftelőt” kiáltottak a zsidóra, a sajtó széleskörűen népszerűsítette ezeket a gunyveveket, utána jöttek a pogromok, a zsidóság megtizedelése. Csak ezután a tragédia után mentek el, akik elmentek és nem azért, mert nem szerették az országot, amelyben születtek, hanem azért, hogy felépítsék a Szent Országot. A szerző elfelejti, hogy úgy tesz, mintha elfelejtene, hogy akik itt maradnak jó és hűséges polgárai annak az országnak.

A cikkirő, amikor látta, hogy le akarjuk leplezni őt és bűntársait, elhatározta, hogy felfedi magát. Látogatába jött hozzám és bemutatkozott: Cornéliu Vădim Tudor. Fogadtam és kénytelen voltam végighallgatni ennek a gonosztevőnek a nyomoruságos dadogását. Eljött, hogy tisztára mossa magát, s azt állította, hogy volt egy „zsidó szerelme” és „zsidó barátai” voltak és ezse ágában sem volt miniket, zsidókat megtámadni. Nem tudta, hogy a „seftelők” kifejezés a zsidókra vonatkozik — mondta. A „judásra” nem volt mit válaszolnia. Dehát mi tudtuk, hogy ez az ur következetes, 1979-ben ugyanebben a folyóiratban jelent meg „Pamflet” című verse, amelyben „volt fasizták és áldozataik” testvériségéről beszélt és hangsúlyozta: „ismerjük jól nyelvüket és törvénnyel, amelyet ismét beledöfnék akár Krisztusba is.” Nyilvánvaló, hogy az 1979-ben megírt judások azok, akik már egyszer beledöfték törökét Krisztusba, (Folytatása a 9. oldalon)

VEGYE MEG MOST, TÖRLESSZE PÉSZÁCHIG!

KAMATMENTES, INDEXHEZ NEM KÖTÖTT RÉSZLETEKBE!

Hatalmas, több mint 5000 darabból álló választék áll rendelkezésére: láncok, fülöngűgök, karkötők, medallionok, s természetesen gyűrűk — ékszerként, de befektetésként is.

Minden ékszerdarabhoz garancialevelet adunk, amely az ékszer minőségéért és kitűnő kivitelezéséért szavatol.

KÉSZPÉNZFIZETÉS ESETÉN 12% ENGEDMÉNY!

Ezenkívül: 30 napon belül az ékszer kicserélheti, vissza is adhatja, mikor is a teljes értéket visszaszámazzatjuk. Ezt kizárólag a „MERKÁZ HECHÁJFANI LEJEHLÖMIM” teszi meg, miért is

ÜGYELJEN A NÉVRE!

Szombat kimenetelekor, február 7-én nyitva. Hétközben megszakitás nélkül nyitva reggel 9-től este 7-ig, keddi napokon is.

DIAMOND CENTER

HAIFA, KIRJÁT ELIEZER, RECHOV CAHAL 10. ✦ TEL. 537285

INTERJU AZ IZRAEL-DIJAS SCHREIBER-SZOFÉR PROFESSZORRAL:

«Ötven év középkori héber kéziratok között»

A jeruzsálemi Katamon-negyedben él Schreiber-Szofér Avrahám professzor, aki a függetlenségi napon Izráel-díjat kap, a Tóra-irodalom művelése terén elért nagyszerű eredményei elismeréseként. Talmud-fóliások között tölti a nap legértékesebb óráit, sőt hetente egyszer előad.

A professzor 83 évvel ezelőtt született Egerben ahol édesapja, Simon Szofér volt a rabbi és a nagyhirű jesiva vezetője.

— Apám a Ktáv Szofér fia volt, én a Chátám Szofér dedunokája vagyok — mondja Avrahám Szofér-Schreiber, aki előbb a pozsonyi jesivában, Akiba Szofér rabbinál — édes unokatestvérénél — majd az apjánál, az egri jesivában tanult.

HÉBERÜL, NÉMETÜL, OLASZUL

Két anyanyelve van. A héber, amelyet három éves kora óta ismer és a pozsonyi német — ő él ezzel a finom disztinkcióval —, ugyanis a pozsonyi zsidók nem jiddisül, de nem is bécsi dialektusban, hanem a maguk nyelvén beszéltek.

Nem kis meglepetésemre azt tapasztaltam, hogy Schreiber-Szoférknál a házi nyelv most az olasz. Így beszél a professzor a feleségével és Slomó fiával, aki ismert jeruzsálemi ügyvéd.

— Amikor fiatal koromban elkerültem Magyarországról, előbb Olaszországban voltam rabbi: Fiumében, Goriziában és Abbaziában. Azokban az időkben nőültem, ott született a fiam, s úgy alakult, hogy a családi nyelvünk azóta is az olasz — mondja a professzor.

Aztán arról beszél, hogyan fordult az érdeklődése a tudomán-

nyos munka felé.

— Az érdeklődést édesapamtól örököltem. Ő maga nagy Talmud tudós volt, s megmagyarázta nekem a kéziratgyűjtés jelentőségét. Több, mint ötven éve foglalkozom héber kéziratokkal, első sorban középkori kéziratokkal. Eddig harminc könyvem jelent meg. Az első 1931-ben. A fiam is abban az évben született. Ma ő az én legfőbb segítségem. Anynyit tanult, hogy munkatársamnak nevezem.

— Mit jelent a Talmud a professzor ur számára?

— Tartalmat ad az életnek. Talmud nélkül nincs zsidóság.

LÁTOGATÁS A VATIKANBAN

— Tartalmat ad az életnek. Talmud nélkül nincs zsidóság.

Ezért fontos hogy összegyűjtünk minden régi kéziratot, amely a Talmud-tudománnyal kapcsolatos. A Méiri-kéziratok különösen fontosak, mert ez a Tal-

UJ BÉLYEGEK

A megjelenés napja: 1981. 2. 10

- GOLDA MEIR
- FESTŐMŰVESZET „Jeruzsálem” (3 bélyegből álló sorozat)

A fenti bélyegek teljes íveit és szelvényeit — amíg a készlet tart — csak 1981.3.6-ig, péntekig árusítják.

Távközlésiügyi Minisztérium
FILATELISTA SZOLGÁLAT

Jeruzsálem • Tel Aviv • Haifa • Kirját Smoná • Naharia • Akkó • Tibériás • Afula • Natanja • Rechovot • Beér Séva • Éjlát • Ben Gurion légikikötő — és a postahivatalokban.

KERESUNK GÉPÉSZT

szedőgépek (Lynotype-electron) javítására és karbantartására tel-avivi nagy nyomdába. Állandó, egész napos munkára.

Jelentkezés: 03-337801 telefonszámon délelőtt 9—12 óra között.

48 ÓRAN BELÜL

ELSŐRENDŰ KIVITELEZÉS * KIVÁNSÁG SZERINTI SZÍNVALASZTEK * GYÁRI ÁRAK

MÁRVANY GRÁNIT A KONYHÁJÁBAN

GRÁNIT HÁCAMERET

Üzem: Cholon, Ezor Hátáaszjá, Hámánor u. 50, tel. 806766
Iroda: d.u. 4—7-ig, Tel Aviv, Ibn Gvirol 144, tel. 448123

BŐRRUHÁZAT KIARUSÍTÁSA:

KABÁT 1200-TÓL 1400 SEKELIG
ZSAKET 800-TÓL 1000 SEKELIG

D. BLÜTHNER

TEL-AVIV, ALLENBY 99.

Felvásároltuk a készletet

fizetési nehézségekbe került kereskedőktől.

HASZNÁLJA KI A LEHETŐSÉGET!

MÁCHSZÁN SIICHÉ CHISZUL

Tel-Aviv, derech Petách-Tikvá 23.
Nyitva: Vasárnaptól csütörtökig délután 3—este 7-ig.
Szombaton este 6—éjjel 10.30-ig.

BIRÁLAT ÉS ÖNBIRÁLAT

(Folytatás az 5. oldalról)

ja Róma és New York külvárosában a koldulást, mint Izráelben a szabad, teremtő életet. Vagy az iráni zsidókra gondolkodok, akiknek többsége akkor sem mozdult, „menekült”, amikor már a pusztító tűz veszedelmesen égett körülöttük. Az „elmenekültek” nagy része pedig Izráel helyett másik gáluti országot választott. Sőt, olyanok is akadtak, akik Izráelből vissza tértek Iránba — „rövidlátó hazafias állásfoglalásuknak megfelelően” — Braham professzor szavaival élve — hogy Chomeini tobzódó, örült gyűlöletének áldozatává essenek.

A HOROGKERESZTEK KICSIK VOLTAK

Afonso Di Nola professzor, keresztény olasz történész „Antisemitismo in Italia 1962-1972” című művében az olaszországi antiszemitizmus mai, súlyosan aggasztó jelenségeit, atrocitásait rajzolja meg, döbbenetes dokumentációs anyag bizonyítékai-val. A gálutban élő zsidók jellegzetes mentalitásának illusztrálására a következő epizódot idézi:

„Egyik kisebb olasz város zsidó hitközségének elnöke beszámolt a hitközség országos irodá-

ja központjának a városban levő zajlott különböző antiszemita eseményekről: temetők mártír emlékművek, templomok megablázásáról, halálosan fenyegető telefonbeszélgetésekről, „Stürmer”-ből másolt gyalázkodó, gyűlöletet fröccsöntő felirásokról, horogkeresztekről, stb. stb. De a beszámoló végén a hitközség elnöke „megnyugtatólag” hangsúlyozta: „... de a horogkeresztek kicsik voltak”.

— Ez az — Braham professzor — ez a különbség; a vész-korszakbeli kifogásolt vezetői a magyar zsidóságnak azt hitték: „minket ez nem érhet...”.

A gálut országainak mai vezetői pedig — alig egy nemzedékkel a hitleri vész-korszak borzalmai után és szerte a világon mind veszedelmesebben lángoló antiszemitizmus közepeztette azzal vi-gasztalják magukat és tömegeiket, hogy „a horogkeresztek kicsik...”.

De van még nagyobb, még döntőbb különbség is. A vész-korszak magyar-zsidó vezetőinek és tömegeinek nem volt semmi menekülési lehetőségük még egyetlen szál ruhában sem, mert nem volt egyetlen ország sem, amelynek határa megnyílt volna előttük. A szétszórás zsidóságának vezetői és tömegei számára — ma viszont Izráel határai — min-

BENEDEK PÁL

KÖZÉPKORU, jesivában tanult, jó megélhetéssel bíró

AMERIKAI FÉRFI FELELŐSÉGET KERES

*
P.O.B. 542, New York, N.Y. 10108 USA

„CLEOPATRA”

Rech. Ezer Marzuk 5, Jaffa (a Kikár Hásáon mellett)
Tel. 837200 — 822558

Hétfőn, 1981 február 9-én este 8.30 órakor (és minden hétfőn)

OROSZ, ROMAN ÉS JIDDIS NOSTALGIA EST

MISA FORST „Háláchá” zenekarával.
Enekel: LIZA PILMAN, és GINDI DZSOLNIK

Fellépnek: Reubén orosz varázsló és Alex zsonglőr
Kellemes szórakozás, ének, tánc és teljes vacsora.

*
Más művészek, akik fellépnek ezen az esten, telefonáljanak: 822558 — 837200

EGYSZERI ALKALOM! AMIG A KÉSZLET TART!

MATRACOK 20% ENGEDMÉNY

Paradise, Aminach, Mefi és gumi — valamint:

DUPLA ÁGY	995.—
HÁROMAJTOS SZEKRENY	1695.—
IRÓASZTAL	595.—

„REHITÉ SÉM”
Rechov Bugrasov 26 (a pincében), telefon 03-280493

MEGJELENT

GROSZ ELIÉZER: Magyar—héber szótár

109—110 SZÁMU FÜZETEI ÁRA 5 SEKEL

Héber—magyar szótár Alef-től Tavig	130 Sekel
Magyar—héber szótár Á-tól H-ig	100 Sekel
Magyar—héber szótár I-től Ly-ig	100 Sekel
Magyar—héber szótár M-től P-ig	100 Sekel

Megrendelhet: GROSZ ELIÉZER, Tel Aviv, Geula 41 és a magyar könyvtárakban

A HAFAI MOZIK MUSORA

ORAH — BRUBAKER
AMPHI — IDEGEN TELEFONÁL
ACMON — GYILKOSSÁGRA OLTÓZVE
RON — KELLEMES GYAKORLATÓZÁS
ARMON — A JENKIK

1981.II.6

A GÖRÖG ZSIDÓK ÉS IZRAÉL

JOSEPH LOVINGER, a görögországi zsidó hitközségek szövetségének elnöke, a görög zsidók küldöttségét vett részt a Zsidó Világkongresszuson. A váci születésű magyar-zsidó 1933-ban vándorolt ki Görögországba, és egy athéni gyógyszergyár vezérigazgatója. Lapunknak adott interjújában elmondta, hogy az egykor 60 ezer tagot számláló görögországi zsidó hitközségek létszáma 5 ezer lélek. Ezek közül 3 ezer Athénben él, ezer Szalonikiben, további ezer, hat más városban lévő hitközség tagja.

A görögországi zsidók 86 százaléka pusztult el a vérszakszak idején, a Saloniki-i hitközség szinte teljes egészében. Hitler annak idején leghíresebb vérébjeit, Eichmann és Wislicányt bízta meg a görög zsidóság „felszámolásával”. A pusztítás szinte teljes volt, annak ellenére, hogy a görög értelmiségiek és a görögkeleti klérus hathatósan támogatták a zsidókat. Szaloniki szinte teljes egészében zsidó város volt. Ben Gurion, aki Ben Cvivel együtt rövid ideig ott tartózkodott azt mondta: Szalonikiben erősödött meg benne a hit, hogy a zsidók alkalmasak államalapításra, mert itt látott zsidó hordárt és minden mesterség képviselőjét. Csak a saloniki polgármester nem volt zsidó, mert ez politikai hivatalnak számított és a görög zsidók nem politizáltak.

— És most?

— Most sem. A görög zsidók úgy vélik, hogy lojális állampol-

gároknak kell lenniük, Görögországgal „házasságban élnek”. Izraélt azonban anyjuknak tekintik.

— Milyen hitközségi élet folyik Görögországban?

— Két Párizsban tanult rabbin van, akik Izraelben fejlesztették tovább ismereteiket. Mind

IZRAHAIITIKO HMEPOΛOΓIO
JEWISH CALENDAR
ΛΟΥΑΧ 5741-1980/81
לוח לשנת ה'שמ"א

A görögországi hitközségek naptára

kettő fiatal és rendkívül aktív. Az athéni nagy zsinagóga egész évben nagyok, Jom Kipurkor és Ros Hásánakor kicsinél bizonnyal. A hitközség iskolája Athén legelegánsabb villanegyedében van, túl nagy is a 170 gyerek számára, akik itt végzik a hat elemi. Óvoda is tartozik az intézményhez. Héber nyelvet és történelmet két izraeli tanár ad elő. Szalonikiben is működik zsidó iskola, és készül egy új, ut-

ramodern aggok háza. Egyébként a görögországi hitközségek ügyvezető Görögházat építettnek Jeruzsálemben a Scopus hegyen, Görögországból érkező és izraeli diákok számára, két és félmillió dolláros költséggel.

— Mit szólnak a szefárd görög zsidók ahhoz, hogy a hitközségek elnöke magyarországi áskénazi?

— Szégyenkezve kell bevallanom, hogy a szefárdok sokkal toleránsabbak vallási kérdésekben, mint mi, áskénaziak. Mindig borzongva emlékszem vissza a magyarországi „rabbi-udvarok” vad vetélkedésére, néha erőszakosságig menő harcra. A görög szefárdok egységesek, nincs reformmozgalom, nincsenek külön utak. Imádkoznak és tisztelik egymást. Még a temetőben sincsenek „jó és rossz helyek”. Akinek pedig egy éven belül a hozzátartozói nem állítanak sírkövet, annak a hitközség készíteti el.

— Mi a véleménye a Zsidó Világkongresszus munkálatairól?

— A görög zsidó hitközségek a Zsidó Világkongresszus megalakulása óta tagjai ennek az átfogó szervezetnek, amely kétszázötvennél Náchum Goldmann legjobb éveiben élte fénykorát. Most új és fiatal elnöke van, akinek minden lehetősége megvan arra, hogy tehetségét és energiáját teljes egészében a szövetség munkájának szentelje. Nagyon remélem, hogy sikerül eredményeket elérnie, s nem kétséges, hogy a görög zsidóság minden erejével támogatni fogja erőfeszítéseit.

(tabák)

A Rosenfeld galériát a többitől eltérő, különleges képtárnak látom. Ezt bizonyára tanúsítja a képtár többi törzsköcs látogatója is, akikkel ott olykor összelátalkozom, s akik ott szintén otthonosan mozognak, mint jómagam. A galéria a város egyik legforgalmasabb útvonalán áll, mindennapi közszükségleti cikkeket árúsító boltok között, de mihelyt az ember átlépi a küszöbét, már egy másfajta világban találja magát, megfedkezve a kinti zürzavarról. Itt senki sem siet, hanem a felkínált széken ülve, vagy akár álldogálva cséveg a művészet világról. Köz-

NEGYED ÉVSZÁZAD

A MŰVÉSZET SZOLGÁLATÁBAN

be-közbe szeme megpihen valamely falon függő képen, az egymás mögé rakott festmények tömegében keresgél, legelteti a szemét rajtuk. Maga Rosenfeld pedig, az őt jellemző szerénységével és türelemmel, főként pedig nagy tapasztalatával, itélőképességével, amit vitatni sem lehet, közbeszól és egyszeribe rámutat egy-egy jelentős részletre, amit az ember addig észre sem vett.

A Dizengoff 147-nek a gazdája révén megvan a maga atmoszférája.

Ezt az üzletet stílussal vezeték és megteremték benne az összhangot festők és vásárló műtárgykedvelők között.

Nem pusztán kereskedelmi kapcsolat ez, hanem

a szellemi alkotás érzékeny ágazatával foglalkozó üzlet-ember különleges viszonya a szakmájához.

Nem véletlen tehát, hogy legjobb festőink ennek a képtárnak a révén lelnek meg a festészet kedvelőjéhez vezető utat. Ez nyilván annak a bizalomnak az eredménye, amit a művészek érznek az őket és műveiket megbecsülő gazda iránt.

Megleli az ember a képtár művészei között a művészársadalom régi „arszlánjait”, akik már a 20-as évek elején kiállítottak a Dávid-toronvban, de azokat az oroszok költék is, akik az izraeli festészet jövőjét képezik. Itt a vevő bizonyos lehet benne, hogy ha Rosenfeld elismerőleg

nyilatkozik valamelyik képről, akkor az meg is éri a feltüntetett árat, s nem csak azért, mert tesszik eladójának, vagy vevőjének.

Megfigyeltük Rosenfeld munkáját, hogyan ügyel minden egyes festő besorolására, nehogy megrövidítse az osztályozásra oly érzékeny festőt, de a műtárgy kedvelőt sem, aki megköveteli pénze ellenértékét, a műtárgy szeretetén kívül.

Rendkívül ügyel a színvonal alsó határára is, amit semmi áron át nem lépne.

A Rosenfeld-galéria és művészei viszonyát a leginkább az általa kiadott katalógusok jellemzik, amelyek többszáz lapon, rovatait párevenként cserélgetve, az alkotók fejlődését tükrözik, a szakértő műbírálok véleményeivel. Az utóbbi időkben színes grafikai sorozatokat, litográfiákat és selyemnyomatokat is kiad neves művészek képeiről, amivel kétszázötvennél hozzájárul a művészi tudat elmélyítéséhez a nagyközönségben, és széles rétegek számára teszi lehetővé, hogy kiváló művészek alkotásait vihessek be otthonukba.

Ebben a galériában azoknak a nagy műkereskedőknek a hagyományait örözik, akik ezek révén bevonultak a művészet-történetbe is.

Ilyen volt Alfred Stiglitz, aki elsőül mutatta be New Yorkban a párizsi iskola művészeit. Ambroise Valere, aki Chagall első franciaországi terjesztője volt, és ő bízta meg a művészt a Biblia illusztrálásával, vagy Henry Kahnweiler, aki Picassót „fedezte fel”, és mások. Provinciális világunkban Rosenfeld végzi azt, amit ők végeztek a nagy metropolisban: ha ő bízik valamelyik festőben, akkor támaszul szegődik, serkenti, bemutatja, megismerteti a nagyközönséggel, — így segítvén az előrehaladását. Ekként születik meg közte és a művészt között a kölcsönös kapcsolat, a kettőjük közti viszony emberi vetülete. Mert

a Rosenfeld-galériának épp ez a nagy titka: az emberi viszonyulás, a kölcsönös bizalom.

A kiállítási tereben Rosenfeld képgyűjteménye darabjait látjuk a falon, olyan festőket, akiket

ő a képtár 25 évi fennállása során végigkísért. Színes mozaikja ez a kiállítás az izraeli festészet nemzedékeinek, és áramlatainak, ugyanakkor annak a vonalnak is, amit ő az évek során követett. Nincs ennél a kiállításnál jobb bizonyítéka annak, hogy

Rosenfeld mindvégig a helyes utat járta.

Ez a kiállítási értő gondolkodást és értelmes tetteket bizonyít. — Láthatunk itt nem izraeli zsidó festőktől származó képeket is, a tulajdonos közismert szeretetének bizonyítékait a zsidó festészet iránt, s ezek láttán fölfedezük a zsidó művészet folytatóságát is az izraeli képzőművészet felé. Ezt a folytatólagosságot ápolni érdemes, mert így évnél teljesebb a zsidó festőművészet történelmi konstrukciója. — Kívánunk Rosenfeld urnak sok sikert izraeli műalkotások javára végzett további munkájához.

DAVID GILADI

„MAGDA”

fogászati laboratórium
Protézisok sürgős javítása
fél óra alatt — Nyugdíjasoknak 25% engedmény.
TEL-AVIV, BALFOUR 27

KÖZÉLETI HIREK

A CION NÖEGYLET KÖZGYÜLÉSE

A telavivi Cion nőegylet kedden teadélután rendezett Princes Joli lakásán és áttekintést adott tagjai számára öt éves működéséről. A vendéglátó köszöntötte a vendégeket, majd a szervezet elnöknője, Herzka Nana mondott bevezetőt. A szervezet vezetőjének beszámolóját Farkas Mirjam olvasta fel a segítő tevékenység irányáról. Elmondotta, hogy eddig 1990 esetben nyújtottak segélyt a rászorulóknak — közel félmillió font összegben. Jelenleg 104 család rendszeres megsegítésével foglalkozik a Cion szervezet.

Natanján, a WIZO „Vidám Szinpad” bemutatta új műsorát, Hirschl Judit rendezte az előadást, Blum Ibi, Biederman Al, Hersch Bella és Keleti Miklós szerepelt. Keleti Editt konferált. Chájá Wolf népdalokat adott elő. Braun Kató mondott megnyitót, dr. Berg József főrabbi zárt.

„Mit várhatunk a Reagandenszertől?” címmel dr. Deutsch Ferenc, a HOH haifai szervezetének elnöke adott elő az Idősebbek Klubja közönsége előtt nagy sikerrel. Januárban a klub 16 tagja ünnepelte a születésnapját. — Soproni Dávid, a Bné Brit páholy szociális bizottságának elnöke és Kovács Aladár, a klub elnöke ajándékozta meg az ünnepeltet, akik 80 évesek lettek — Lebovits Regina, Schwarz Piri és Kravits Elézer — 5-5 fát ültettek a nevékre Jeruzsálemben, a KKL béke-erdőjében és erről oklevelet kaptak az ünnepségen. Székely Sándor mondott megnyitót és ő vezette le az ünnepséget, melynek Hammer Mirjam és Rosenthal Elézer volt a rendezője. A házasszony Gross Karola, Grömbaum Marika, Bo-

ros Blanka és Rosenthal Kató volt. — Jávör Viola, lapunk nyomdai munkatársa és cikkírója előadást tartott Báb Jámában, a magyarajkú nyugdíjasok egyesületében. Nyomda-technikai problémákról beszélt a népes közönség élénk érdeklődése mellett, majd az olvasók kérésére írásból olvasott fel. Az estet Ungvári Rózi szervezte meg. Klopfer Nándor, az ügyv. elnök mondott bevezetőt.

Jugoszlávia turisztikai látványlójáról adott elő vetített képek kíséretével Rosenzweig Éva és Imre a haifai HOH-ban. — Rosenthal Kató mondott bevezetőt, Herzog Lili, Lebovits Regina, Számuel Piroška és Stréger Szára volt a háziasszony.

A WIZO tel-avivi szervezetében Kalmi Bözsi, Dick Edit, Goldstein Olga és Grünfeld Mirjam adott elő. A tagság megünnepelte Gáti Julla, Goldstein Olga, Kalmi Bözsi, Grünfeld Mirjam és Pál Sári születésnapját.

Per Lina, Svédország londoni nagykövete levélben értesítette Naschitz Frigyes izlandi főkon-

zult, hogy „Dag Hammarskjöld misztikus lelke” című tanulmányát besorolták a stockholmi királyi könyvtár éjszaka alatt létesített Hammarskjöld okmánytár anyagába. E könyvtárnak Lind nagykövete a fizetlethebi igazgatója „Naschitz Frigyes a közel-múltban juttatta el angol nyelven írott tanulmányát a könyvtár számára.

Az egykori nagybányai 10/4 munkaszervezők század volt tagjai találkoztak szervezet. Kérjük a bajtársakat Izraelben és külföldön, közöljék címüket az előkészítő bizottsággal: Rothschild, Nesz Clona étterem, Tel Aviv, Nesz Clona utca 8.

Koizen Patai Éva tartott sikeres előadást a tel-avivi WIZO-klubban „Patai József és a Múlt és Jövő” címmel.

Chum Jicchák szép sikerjében tartott előadást a tel-avivi HOH és Bné Herzl kulturális estjén, vetített képek kíséretében, egyintomi turista utjáról. Benedek Pál vezette be az előadást.

Az Águdát Jiszraél égíze alatt működő tel-avivi Bikur Cholim Egyesület, Ungár Mose elnök vezetésével Tu-Bisvát napján gyümölcsös-kosarakkal leptemeg a tel-avivi kórházakban ápolott betegeket.

Kertész Lili előadóművész szerepelt nagy sikerrel Akkón, az idősebbek klubja közönsége előtt.

EZÜSTÖT ADAMVAT VESZÜNK

Magas árat fizetünk azonnal Ékszeresre, javítás és kivitelezés megrendelés szerint ✘ Régi ékszer helyett újat adunk ✘ Gyémánt befoglalás ✘ Felértékelés helyben

KOHEN SÁBTÁJ (SILVIU ÉS RICA)

Tel-Aviv, Náchlát Benjámin 23 (az udvarban), tel. 624214 (egész nap nyitva)

Ron Giladi „Négy asszony a telefontónál” című szatírját adta elő. Dr. Kertész László konferált. Ungár Irén, Hálóvi Kató, Kulcsár Ilus, Mann Magda és Mahler Regina volt a háziasszony.

A második világháború után Szlovákiában és Kárpátalján működött Bné Akiba szervezet Izraelben élő tagjai sikerült találkoztak rendeztek Nir Ecionban, a fabi üdülőhelyen. Elményeket elevenítettek fel, majd megtárgyalták Izrael időszzerű problémáit.

Hazaérkezett az Antwerpenben működő — a Táchkemoni iskolahálózat élén álló — dr. Engel Zsév. lapunk cikkírója és felesége, Eliseva, hogy részt vegyene Sosáná lányuk, a Bár Ilán Egyetem hallgatója és René Stein (Lyon—Jeruzsálem) eljegyzésén. A völgegy a jeruzsálemi Héber Egyetemen tanul.

Nemrégiben beszámoltunk arról, hogy Tuzkár érte a jeruzsálemi Chug Jócé Hungária klubját. Az ujjáépítő munka javára sikeres teadélután rendezett a lakásán Katz Ilonka, ahol Kálisch-Tomaschoff Nomi ének-művészről szórakoztatta műsorával a megjelenteket.

A család és a baráti kör tagjai nagy szeretettel ünnepelték Pollák Tibor Dávidot, a nataniai ORT iskola tisztviselőjét és feleségét, Évát, házasságkötésük 35. évfordulóján. A Lévárol elszármazottak baráti köre is üdvözölte a házaspárt.

A Debrecenből elszármazott jóbarátok szeretettel gratuláltak a héten Márkus Arjének, aki Petách Tikva ipari negyedében, Kirját Arjében, villany nélkül működő légtisztító berendezést gyártó üzemet létesített.

Hagyományos külsőségek között tartották meg Bné Brák-

Cinzechim Akiba, Aszáel Cvi, Bruck Eziél, Grünwald Dávid, Várdi Mose, dr. Kédár Slomó, Ofri Avrahám és mások szözláltak fel. A találkozózt Schwimmer Elézer, a Mizrachi Bank országos főtitkára szervezte.

Nagy sikerrel szerepelt Natanján, a WIZO közönsége előtt, Jennie Kessler. A közönség lelkesen ünnepelte a művésznőt. Braun Kató nyitotta meg az estet, dr. Berg József főrabbi mondott zárszót.

SZEMÉLYI HIREK

Engelsman Smuel bár-micváját. Felszólalt az ünnepségen Ráv Ehrenfeld Jicchák, a jeruzsálemi Mattersdorf chásid négyed rabbija, valamint Ráv Schlesinger Mose, az ünnepelt nagybátyja. A lubavicsi rebe is köszöntő levelet küldött az ünnepségre, amelyet feolvastak a vendégek előtt. A vendégek szeretettel ünnepelték a bár-micvá ifjút és az örömszülőket, Engelsman Mordecháj és Hannát, illetve a nagyszülőket, Schlesinger Chájimot és Ilonát.

Sokan gratuláltak Haifán Hollaender Vilmának, a második fiu-unokájá, Mose Dániel brit-miláján.

Nagy részvét mellett temették el a kirját-sauli temetőben Groszmann László író, a Bár Ilán Egyetem professzorát, aki 60 éves korában váratlanul elhunyt. Az ország irodalmi és egyetemi életének vezető személyiségei vettek búcsút az elhunyttól és részvételt vettek körül az özvegyét és egyetlen fiát.

Az ujságíró-társadalom nevében Sálom Rosenfeld, a Máávir nyugalmazott főszerkesztője, a Hitáchedut Olé Csehszlovákia vezetője részéről Rosenthal Leó főtitkár mondott gyászbeszédet. Számek Jákov főkántor recitálta az El Malé Ráchámim imát.

UKELLET

E művet ajánlom hódolattal szerkesztőimnek és jóakaróimnak

KARINTHY FRIGYES:

A PÉNZ SZIGETÉN

Szimbolikus közgazdasági allegória számos Nagy Betűvel

Uttem vala pedig, a költő és látok, ama Pénznek szigetén, mely is mondatik Fízetésem Szigetnek. Nem nagy sziget vala, de lakályos: lábamat megvettem rajta, s ha elfáradtam, le is lehetett ülni.

Körülottem pedig folydogáltak vala a vizek, és a vizekből sziklák álltak ki és kövek, melyek is mondhatnak a Dolgok Árainak. E köveken apró állatkák és növények húsültek, s én kivétlen szigetemről az én horgomat, elkakodtam belőlük néhányat, amire éppen szükségem volt. azokról a kövekről, amik elég közel voltak szigetemhez, s én elérhettem őket az én kicsiny horgoskámval. Lapos tájkék terült el körülöttem, de az én szivemnek elég volt: a Kenyér Áranak kis köve egészen közel állott hozzám, valamivel messzebb, de még elérhetően, a Hus Áranak köve és kedvenc kövecském, a Turóscsusa Áranak köve. Távobbi kissé a Szórákozás Ára, a Könyvek Ára, a Cipők és Ruhák Ára és egyebek: ha nagyon elaktem horgomat, ezek közül is

elérhettem néha egyet-kettőt, és egy fix pont, amire számítani lehet, ez megindul, és megymendégél, ez, úgy látszik, nem is kő, hanem valami állat vagy hal, nem is tudom, de se baj.

Már jobban meghökkenem, amikor másnap csak azt látom, hogy a Hus Ára, egy csinos bokor a part mellett, nekilődül, és mint az örült, elkezd futni fölfelé. Ez már nagyobb baj volt, utána dobtam a lasszót, és egy darabot még lecsiptem belőle: de egyre gyorsabban futott, és mármár ott van valahol a Drágakő-erdő közelében, maga mögött hagyva az Ananász-fokot és a Pezsgő-zuhatagot.

No, mondok, ez már baj, én azt hittem, hogy ez egy bokor, de nem, ez is megy magától, megindult, mint a dunsinanej erdő. Nyilván a csodák korát éljük. Igen, gondoltam aztán, ez a csodák kora: az erdők, hegyek

és völgyek körülöttem lábra kapnak, és futni kezdenek; megindult a Cukor-hegy, megindult a Főzélék-erdő, megindult a Cipőmadzag és megindult a Kézlelőgomb. Mind megindultak egyszerre csak, és mind fölfelé mennek. Csoda, csoda, de nagyon kellemetlen egy csoda, mert a szigetem egy helyben áll, és lassan ként egyiket se érem utól a horgommal.

Egy reggel aztán arra ébredtem, kitekintve szigetem csúcáról, hogy körülöttem az egész tájkék szalad fölfelé: a Dolgok Ára vad futásban száguld a messzeségbe, nincs a vidéknek egyetlen pontja sem, a cipősuvíkszot is beleszámítva, mely megmaradna a helyén. Bomlottan futnak az Árak, és mind egy irányban: amelyek közelebb van hozzám, sebesebben, amelyek távolabb, lassabban.

Es ekkor megcsóváltam a fejem, és azt éreztem, amit Copernicus, aki először kezdte furcsának találni, hogy a Nap, a Bolygók és az Égbolt összes csillagai egyértelműen a Föld körül keringjenek, s észbe ötlött: nem egyszerűbb-e végtelen sok, összes mozgást helyett egyetlen mozgást tenni fel, s amazokat csak optikai csalódásnak tekinteni.

Hát persze, mondtam, és a homlokomra ütöttem, a Hegyek, Völgyek és Folyók egyértelműbb, csodálatos rohanásánál nem egyszerűbb feltevés-e, hogy a Pénz kicsiny kis szigete indult meg — visszafelé? Azt hittem, földbe épült ház tetején ülök, és kiderült, hogy csak álló vonat volt, a Pénz vonatja, mely most megindult alattam, és szalad lefelé, és a vonat ablakából persze, hogy úgy látom, mintha a vidék szaladna — fölfelé.

Ohó, akkor álljon meg, kalauz ur, én ebből a vonatból kiszállok. Nekem éppen az ellenkező irányban van dolgom, arra, amerre a Dolgok Árai vannak, azokat szeretném elérni. Nem a dolgok lettek drágábbak, a mi pénzünk lett olcsóbb: ugorjunk le róla gyorsan, felebarátaim, ha nem akarjuk, hogy ez a vonat berohogjon velünk a Nincs-állomásra, ahol harmincezer ezüsterintért se adnak egyetlen buszszemet.

SÁLOM ROSENFELD MONDÁSAIBÓL

- * A tuzok kiszabadításának öröme rendezett amerikai fesztivál: a gazdagok Entebbéje.
- * Amióta a döghus-kereskedelemtől olvasok, elborzadva gondolok a mondásra, hogy az ember az, amit megeszik.
- * A villamosársaság munkásbizottsága figyelmeztetett, hogy nem engedni hivatalába lépni az új vezérigazgatót, amíg a dolgozóknak meg nem adják a kért bérpótlékokat. Mit szól ehhez Csibotero ur?
- * A „Tüzoszlop” sorozat minden egyes folytatása azt mutatja, hogy amikor álmódni kellett volna, ébren voltunk, amikor ébren kellett volna lennünk aludtunk.

MOSKOVITS ORTOPÉD MÜHELY

30 évi gyakorlattal
Különleges sérvkötők (megoldja a legnehezebb eseteket operáció nélkül). Ortopéd fűzők, cipő-betétek, gumiharisnyák, stb.
T.A. TSERNICHOVSKI 1 (Allenby-sarok). Tel. 281693.
Fiókok: Natanja, rech. Smilansky 13 (passzázs), telefon 053—38967. — Petách Tikva, rechov Chájim Ozer 30. — Rechovot, rechov Herzl 187.

NEMZETKÖZI RIGMUSOK TEHERÁN

Pályázatot hirdettek az új himnuszra Iránban, olyanra, amelyben lelkes hazafias irány van. Javasolnám a perzsáknak, még ha meg is ölnék. Így kezdődjék: „Fel, fel, ti rablói a földnek!”

VARSÓ

Eddigélgy tudtam, a lengyelek Nem valami zsidóbarát emberek. Pedig jobb zsidók minálunk, mondhatom: Egy se akar lám dolgozni szombaton. gréda

NYILT LEVÉL

(Folytatás a 6. oldalról)
Amint azt a magát ateistának valló Vadim hiszi és hangoztatja) és ugyanazok ők, akik az 1980-ban megjelent „Ideálok” című aláíratlan vezércikkben szerepelnek.

Ez a Vadim ur ártatlan ábrázattal és barátságos mosollyal felszólitott, — szinte hihetetlen — hogy fényképeztessem le magam vele a lapja számára. Hozott magával egy zsidó fényképezést is. Zsidót persze, mi más? Hiszen ez az antiszemita klasszikus alibi. Csakhogy félrevezette ezt az embert, egy szóval sem közölte vele, hogy mire akarja felhasználni. Visszautasítottam persze. Megmondtam, hogy nem érdekel sem ő, sem csatlósai, bocsánatkérések még kevésbé.

Ami fontos, létfontosságú, hogy hivatalosan tisztázódjon a kérdés. Azért, mert minden jó-mánia a legkeményebben elítél.

GÁRDOS ZSUZI VEZETÉSE ALATT ERDEKES KIRÁNDULÁST SZERVEZ

EGYIPTOMBA PURIMKOR magyarul beszélőknek, 8 napra, magyaryelvű idegenvezetővel.

- * Ugyancsak irodánkban mindenfajta szolgáltatás az Európába, az Egyesült Államokba, a Távolkeletre és a világ más országaiba utazóknak: repülőjegyek, szállodarendelés, vonatjegyek, stb.
- * Egyéni, odaadó gondoskodás minden utasról. *
- * BESZELÜNK MAGYARUL!

„CENTERTOURS“

Dizengoff Center, a passzázsban, — a Hámásbir mellett, telefon: 280245/6/7

EGÉSZSÉG - AKCIÓ A GALÉ ZOHAR SZÁLLÓBAN A HOLT-TENGERNEL

Személyenként 190 sekel + é.t.a. félpanzióval, benne a következőkkel:
• Délután 4-kor kávé süteménnyel
• Szórakoztató műsorok, bingó, mozi, diszkoték és video-tápe
• Akik legalább 6 éjszakát tölt nálunk, 6 ingyenyjegyet kap a kenes fürdőbe
• A teljes panzióért mindössze 30 sekeit (plusz adó) kell ráfizetni!

GALÉ ZOHAR SZÁLLODA A HOLT-TENGERNEL

Szobafoglalás: Tel Aviv, Szd. Rothschild 86. Telefon: 03—615398
Galé Zohar szálló, telefon 067—90851 A HOLT TENGERNEL

1981.II.6

AZ ITT — SCHAUB-LORENZ VÁSÁRLÓK 10% - A — GAZDAG EMBER, A FENNMARADÓ 90% — BÖLCS EMBER

Az ITT Schaub-Lorenz színes televízió drága, talán a legdrágább a piacon. De mindenki tudja, hogy az ITT Schaub-Lorenz a világ legjobb színes televíziója. A gazdagok azért vásárolják, mert megengedhetik maguknak, a legeslegjobbát. A bölcsök azért vásárolják, mert tudják, hogy nem elég gazdagok ahhoz, hogy olcsó televíziót vegyenek.

Az ITT Schaub-Lorenz megbízható televízió, nincs vele baj. Ezért a befektetés visszatérül a hosszú éveken át tartó kitűnő minőség révén

A VILAG LEGJOBB SZINES TELEVIZIOJA

KIZARÓLAGOS KÉPVISELŐJE

Tel-Aviv, Rech. Perea 4. Tel. (03) 624193, 621984
Kapható a jobb elektronikai szaküzletekben.

MA ESTE A TÉVÉ-BEN

PÉNTEK
 15.00: Huckleberry Finn kalandjai — „Eljegyzés” (SZINES)
 15.25: A SZOMBAT FOGADÁSA
 17.50: Arab játékfilm
 20.00: A SZOMBAT BEKÖSZÖN TÉSE — Elijáhu Ocháná egyiptomi gyermekkoráról mesél, Uzi Méiri énekel, levezeti: Jákov Bánáj.
 20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
 21.15: KELLEMES SZORAKOZÁST! — Memi Peér és vendégei.
 22.15: „ZSAKBAMACSKA” — A film egy próbakísaszonyról szól, aki meg van győződve arról, hogy a férfiak csak jó alakja miatt kedvelik. - Találkozik Sam-mel, egy szegénylős férfivel, aki rövidesen elveszti szemévilágát és két tőjük között igazi szerelmi kapcsolatot keletkezik. - Főszerepben: Liz Fraser és Richard O'Callaghan. (SZINES)
 23.35: A HIVATÁSOK — „Veszélyes játékok” (SZINES)
 23.55: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

ISKOLATÉVÉ

8.10: Könyvrészlet
 8.30: Természetrajz
 9.20: Matematika a 8. osztály-
 9.00: Állampolgárság-
 nak
 10.10: Judaisztika
 10.30: Zeneóra a 4-6. oszt.-nak
 11.10: A mi órák

EGYEDULÁLLÓ URIHÖLGY

VALLÁSOS, KIVÁLÓ KARAKTERŰ

FÉRJET KERES 60 KÖRŰL

Magyar, német, angol nyelvű levelek „Yvon” jellegére.

P.O.B. 831, Tel-Aviv

FEBRUÁR VÉGEIG

20%-OS ENGEDMÉNY

csakis SZÖNYEGJAVÍTÁSOK után,

amelyeket tisztításra adnak be a

MÁRVÁDIA KESET-hez

Felvilágosítások a fiókokban vagy az üzemben: 03-795141

KÜLDJÖN

VÁMMENTES IKKA AJANDEKUTALVÁNYT MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK

Megrendelések helyek:

HAIFA: Hácóhén Jákov, a HOH helyiségében, Pevsner 2, naponta (péntek kivételével) d.e. 9-11-ig. Tel. 667435. Lakás tel. 88824.

JERUZSÁLEM: Jeruzsálem könyvtár, Jávec utca 2. Tel. 02-233369. Üzleti órák: 9-1-ig és 4-6-ig. Kedden délután zárva. — TUZEX bónok is kaphatók.

TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. em. D.e. 9-12.30, d.u. 4-6.30 között. — Telefon 655052. Pénteken zárva.

BEÉR-SÉVA: Frankfurter István, Háácsmút 49-51. Telefon 38701. Levelezést kizárólag: G. KEMÉNY, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27. címre kérjük.

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA.

TUZEX ajándékbonok kaphatók

Csehszlovákiába való küldésre

11.30: Irók mesélik
 12.00: Bíraskodjunk!
 12.30: Orosz muzsika
 13.00: Bíraskodjunk!
 14.00: SZABADEGYETEM

SZOMBAT

18.02: RAJZFILMEK
 18.20: Zene és dal
 18.50: „A JÁTEKHAJÓ” — Öt részből álló arabnyelvű film.
 20.20: A SZOMBAT KIMENETELE — Dávid Fischer, Avrahám Halbrecht és dr. Smuel Káháná kántorok közreműködésével.
 20.30: MÁBÁT HIRMAGAZIN
 21.05: SPORHIRADÓ
 22.05: „A TIZEDIK HÓNAP” — A tévéfilm Laura Hobson best-sellerjéből készült, és egy középkori elvált aszszonyról szól, aki állapotos lesz, és elhatározza, hogy megszüli gyermekét, annak ellenére, hogy az sok nehézséggel jár. - Főszerepben: Carol Burnett és Keith Mitchell. (SZINES)
 00.05: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

1981. február 6. péntek
 5741. ádár-álef 2,

II. MŰSOR

8.10: Reggeli koncert, 10.05: Napi magazin, 12.05: Balcsésmeg előzés, 12.33: Sporthiradó, 14.10: Gyerekeknek, 15.05: A szombat fogadása, 16.10: Érdekes emberek, 17.05: Irodalom, 18.05: Beszélgetés, 19.05: A héten történt, 20.15: Oléknak, 21.05: Spanyol

románok, 22.05: Nyomozás, — 23.05: Párbeszéd, 0.10: Éjjeli csillagok, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIOJA

9.05: Reggeli ünnepszeg, 11.05: Hazulról, 12.05: Sofőröknek, — 14.30: Péntek délután, 16.05: Irodalmi találkozó, 18.05: Ez a véleményem, 20.05: Koncert, 22.05: Slágerek, 0.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

1981. február 7. szombat
 5741. ádár-álef 3,

II. MŰSOR

8.05: Kedvelt lemezek, 9.05: A tudomány világa, 11.05: Téli találkozás, 12.05: A fiatalok bünyözéséről, 13.05: A színház világa, 14.10: Gyerekeknek, 15.05: Futballmérkőzések eredményei hang-
 lemezekkel, 17.10: Erec jiszraéli emlékek, 18.04: Az ügy elintézés alatt, 18.35: Sport, 20.20: Oléknak, 20.45: Sporthiradó, 21.05: Közelkeleti magazin, 22.05: Móláve málká, 23.05: Rádió, tévé és sajtó kulisszái mögött, 0.10: Dalok egy témára, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIOJA

8.05: Csodás dalok, 10.05: Evita Peron élete, 11.05: Rádióvíta, 12.05: Fejtörőjáték, 13.05: Interjú, 14.05: Régi kedvelt dalok, 17.04: A Goláni hadtest parancsnokaival, 18.05: Best-seller, — 19.05: Slágerek, 20.05: Katonai együttesek műsorából, 21.05: Hangománok, 22.05: Könnyű és klasszikus, 23.05: Beszélgetés Naomi Frenkel irónóval, 0.05: Éjjeli madarak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

A rádió-technikusok szankciója miatt a héten a rádió I. műsora nem sugároz — de egyes műsorokat a II. műsoron közvetítünk. Így legnagyobb sajnálatunkra nem vállalhatunk felelősséget a fent közölt műsor helyességéért, illetve pontosságáért!

2 esemény 1 műsorban!

MARNA FÉRJ...

Karinthy kacagató tréfái!

„SZELLŐK SZÁRNYÁN”

Szórakoztató operett-cocktail!
 Natanja: hétfő, febr. 9, 8-kor
 Petách Tikva: kedd, febr. 7, este 7 órakor
 Tel Aviv: szombat, febr. 14, este 8 órakor
 Haifa: szombat, febr. 21, este 7.30 órakor
 Jeruzsálem: szombat, febr. 28, este 7.30-kor

Viorica Pop, S. Sándor György m.v., az izraéli opera művészei — felváltva.

Peer Emmy, Polonyi Gyöngyi, Reményi József. — Konferál: Leichtner Eli. — Zenei vezető: Sz. Berger Duc.

Az elővétel megindult!

WIZO * TEL AVIV

Arlozorov 100

Február 12-én, csütörtökön délután 7.30 órakor

KENDE EMMI

Nordau-díjas festőművész nő tiszteletére baráti összejövetelt tartunk terített asztalok mellett.

Előadnak:

Kálmi Búcsi, Koigenné Patai Eva, Spéter Eva, Eichner Chava, Weisberger Magda
 A művészi műsorban SÁNDOR GYÖRGY énekel
 Tagokat és érdeklődőket szívesen látunk

Figyelem! Figyelem!

Márc. 3-án országos találkozó

DORINA

A KÖTÖTTÁRUK KIARUSÍTÁSA
 KOSZTÜMÖK, RUHÁK, SZVETTEREK ÉS SZOKNYÁK

TOVÁBB FOLYIK
 Vasárnaptól csütörtökig reggel 8.00-tól d.u. 15.30-ig
 Pénteken 8.00—12.00-ig

ANYAGOK ELADÁSA
 minden hétfőn 15.30—19.00 óráig

★
AKI NAGYBAN AKAR VÁSAROLNI,
 jöjjön a hét folyamán

DORINA, Rámát Gán, rch. Aba Hillél 25 (rch. Bialik-sarok)

HOLNAP, SZOMBAT ESTE

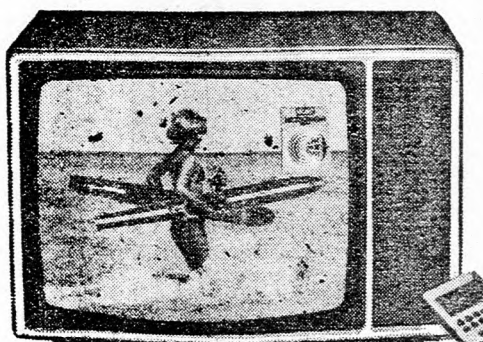
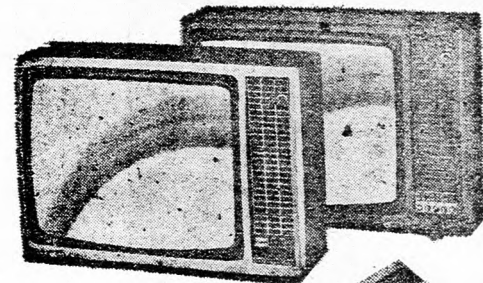
SZINES TELEVIZIÓK NAGY ÁRUSÍTÁSA LESZALLITOTT ÁRON
 A HAIFAI STEREO SHIRI-NÉL

JVC * TELEVIZIÓK

1981-ES MODELLJEI

20 incses nagyságban, PAL-SECAM módszerrel

Eredeti, a japán készítmények disze, távirányítóval. Jordániai, egyiptomi szines adások is vehetők. Továbbá más televíziók, a német ipar javából:

NORDMENDE *

SONY

SANYO

GRAETZ

ITT Schaub Lorenz

SAJÁT ÉRDEKÉREN! VÁSAROLJON CSAK MEGBIZOTT KÉPVISELŐNÉL — „SHIRI”-NÉL

Azonnali szállítás. 5 részletfizetési lehetőség. Amíg a készlet tart. Szállítás, beállítás és utmutatás a vevő otthonában — díjmentesen! * Import, service és garancia Ampa által

STEREO „SHIRI”

— az AMPA meghatalmazott képviselője.

Régi, megbízható cég. Évtizedes szakértői munkájával nyerte el a közbizalmat.

HAIFA, HERZL-STR. 59, Tel. 04-661273, 04-645748.

hosszú ideig kíséri Önt

HAIFA, HERZL UTCA 59 • TELEFON: 04-661273, 645743

מי תומר בטרור?

ברית המועצות מגיבה בזעם על הקביעה האמריקאית לפיה מוסקבה תומכת בטרור הבינלאומי.

אמירת האמת שוגעת בה קשות. כבר אה, אם כי יש קצת סתירה בהתנהגותה כי הרי מעולם לא הסתירה את אהדתה כלפי אשף ודויעים גם קשריה עם לוב שהיא לפי כל הדעות, משמשת כספקית נשק ראשית לכל אייג'נטי הטרור בצד תמיכה כספית בלתי מבושלת.

רק בימים האחרונים התבשרנו על ביי צוע עסקת נשק רבת-היקף בין מוסקבה לטרופול.

מוסקבה תוקפת, איפוא בשצדק את וואשינגטון. ומחזירה לה את הטרור? שנה, כי דווקא הידיעה התומכת בטרור הבינלאומי על די. פעולות מתחרות בארצות שונות — כך למשל באפגניסטאן ובאנגולה.

ברור כי גם אנשי שירות הביון האמריקניים אינם מלאכים ואינם מתביישים לעול ברבים לאי-ליכך כשרות — אך אינור אפגניסטאן ואנגולה דווקא בקשר לפעולות טרור אמריקניות מעורר גיחוך ומעיד על כך כי הרוסים, ברוב עטם, מבורים כי גם אל דעת הקהל הבינלאומית אפשר להתייחס כפי שמתייחסים לציבור ברית המועצות.

KI TAMOGATJA A TERRORT?

A Szovjetunió felháborodva reagál arra az amerikai megállapításra, hogy Moszkva támogatja a nemzetközi terrort. Az igazság kimondását ugyálszik sértőnek tekintni magára nézve, habár van bizonyos ellentmondás magatartásában, mert hiszen sohasem tagadta a PFSz iránti szimpátiáját és ismeretek kapcsolatai Libiával is, amely közismerten a terrrorszervezetek fő fegyverszállítója, nem lebecsülendő anyagi támogatása mellett. Épp az utóbbi napokban vált ismeretessé nagyarányú fegyverügylet lebonyolítása Moszkva és Tripoli közt.

Moszkva tehát dühösen támadja Washington az hangzattva, hogy az Egyesült Államok az, amely valójában támogatja a nemzetközi terrort különböző országokban folytatott aknamunka formájában és példa ként említi többek között Afganisztánt és Angolát.

Világos, hogy az amerikai titkosszolgálat emberei sem a gyalok és nem riadnak vissza attól, hogy nem éppen korrekt módon tevékenykedjenek — de Afganisztán és Angola emlegetése „amerikai terrorttal kapcsolatban” csak gummosolyt válthat ki és arra utal, hogy az országok nagy haragjukban azt hiszik, hogy a nemzetközi közvéleményhez is úgy lehet viszonyulni, mint ahogyan a szovjet polgárokhoz.

A SZEZONVÉGI KIÁRUSÍTÁS FOLYTATÓDIK „MODEL POPOVICI”
NŐI KOSZTÜM, KABÁT ÉS BLEZER ELŐÁLLITONÁL
ENGEDMÉNYEK 40%-IG!!!

T.A., Allenby 53 (I. em.), tel. 284779, d.e.9-13 és 15.30-18

Tel-avivi utazási iroda keres

ELSŐRENDÜ NEMET NYELVÜ

GÉP- ÉS GYORSIRÓNÓT

egész napra. Csak megfelelő, egész napos munkában érdekeltek forduljanak telefonon 03-656476 számra.

ÁPOLÓNŐ VÁLLAL OTTHONÁBAN

IDŐS EMBEREKET ÉS KRÓNIKUS BETEGEKET orvosi felügyelet — sok szeretet és türelem. Magyarul, románul, németül, angolul beszélünk.
Tel: 583474, 586210.

WIZO * TEL-AVIV

Február 10-én, kedden d.u. 4.30 órakor a Bár Kochbá u. 26. sz. alatti helyiségben

IRODALMI DELUTÁN FRIEDLAND MARGALIT

héber nyelvű regénye megjelenése alkalmából. Szerepelnek Jozsef Ben-Saul (a fordító) és Friedland Margalit, Kertész Mirjam, Dick Edit. Tagokat és érdeklődőket szeretettel várunk.

A CSUCSKONFERENCIA ELŐTT

REAGAN KÜLÖN FOG TÁRGYALNI SZÁDÁTTAL ÉS BEGINNEL

Evron nagykövet megbeszélést folytatott az amerikai külügyminiszterrel

Megbízható információk szerint Reagan amerikai elnök március végére, vagy április elejére hívja meg Begin miniszterelnököt Washingtonba. Erre a látogatásra Szádát washingtoni utja után kerül sor.

Csak miután Reagan külön-külön folytat megbeszélést Szádáttal és Beginnel, fog dönteni hármass csucskonferencia összehívásáról még az izraeli választások előtt.

Jichák Sámir izraeli külügyminiszter két-három hét múlva találkozik Haig amerikai külügyminiszterrel és tárgyalni fog arról a témáról is.

Washington. (—) Efrájim Evron izraeli nagykövet találkozott Alexander Haig amerikai külügyminiszterrel, akivel közölte Izrael követelését, hogy az Egyesült Államok ne szállítson további korszerű felszerelést a Szaudiának juttatandó F-15 harcirepülőkhöz.

Arról van szó, hogy az Egyesült Államoknak szándékában áll korszerű rakéta és bombavető készüléket, valamint levegőben való tankolásra alkalmas kiegészítő felszerelést szállítani ahhoz a 62 F-15-höz, melynek eladását Szaudia számára már jóváhagyták.

Evron emlékeztette Haiget arra, hogy az előző kormányzat kötelezte magát arra, hogy nem szolgált ilyen felszerelést ezekhez a harcirepülőkhöz.

Haig azt válaszolta, hogy még nem történt határozat az új rezsim részéről ebben az ügyben. Szaudia az utóbbi időben preszionálni igyekszik az Egyesült Államokat az említett felszerelés szállítására azzal az indoklással, hogy a Perzsa-öbölben rosszabbodott a helyzet, amióta az előző rezsim megígérte, hogy nem szállítja az említett felszerelést.

Washingtoni diplomáciai körök valószínűnek tartják, hogy a Reagan kormányzat oly módon akarja kárpótolni Izraélt a Szaudiának szállított fegyverekért, hogy felajánlja további hadfelszerelés eladását Izraelnek. A Reagan kormányzat teljesíteni akarja Szaudia kérését és ennek indoklására azt hangoztatja, hogy a közelkeleti helyzet szikessé teszi Szaudia megerősítését.

Megbízható információk sze-

kijelentette, kedvezően mérlegel minden amerikai kérését amerikai katonai erők elhelyezéséről területén.

Magasrangú amerikai tisztviselő ezzel az üggyel kapcsolatban azt mondta, hogy a hadügyminiszter kijelentését amerikai katonai erők elhelyezéséről, Izrael kérésére rosszul értelmezték és az ebben a formában nem fejezi ki a Reagan kormányzat politikáját. A tisztviselő szerint az amerikai hadügyminisztert felkészületlenül érte az újságíró kérdése és ezért válasza úgy volt értelmezhető, hogy az Egyesült Államok nem hajlandó katonai erőket elhelyezni Izraelben, illetve ezt csak Izrael kifejezett kérésére tenné. „Az Egyesült Államok elsőrendű fontosságú stratégiai tényezőnek tekintti Izraélt és különböző módon szándékozik igénybevenni segítségét” — mondta.

rint Haig külügyminiszter az Evron nagykövettel folytatott beszélgetés során ismételtlen közölte, hogy

nem tartja sürgősnek a béketárgyalások felújítását.

Amerikai tudósítók megkérdezték Evront, hogy mi a válasza Casper Weinberger amerikai hadügyminiszter a hét elején tett kijelentésére, mely szerint Amerika kedvezően fog mérlegelni esetleges izraeli kérelmet amerikai katonai erők elhelyezéséről területén.

Evron válasza ez volt: „Mint ahogy Izrael már a multban is

Feleségem, édesanyánk, nagyanyánk
KOPPELNE WEISZ ERZSÉBET
Kfár Átá — Nir Ecion
hosszu szenvedés után elhunyt. Temetése ma, pénteken délelőtt 10 órakor lesz Nir Ecionban.
Gyászolják: férje, lányai, unokái és Nir Ecion tagsága.
Sivát ülünk Nir Ecionban, Kollmann családnál.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy felejthetetlen drága férjem, sógorunk
DEUTSCH IMRE
Nagyvárad — Rechovot
hosszu szenvedés után Philadelphióban elhunyt. Vasárnap, február 8-án fogjuk örök nyugalomra helyezni New Yorkban.
Gyászoló felesége, BOGYÓ, a család: Nussbaeher Lili és Jóska, Steiner Róbert és Erzsébet

Fájdalommal tudatjuk, hogy drágánk, a nemes szívű, igaz ember, az R'Solem Wollner jótékonyasági alap meg-alapítója és diszelnöke.
ALEXANDER WOLLNER
ר' שלום בן הרב משה ד ז"ל
Fülöpszállás — Budapest — Sidney
1981 február 3-án (כ"ט בשבט תשמ"א) Sidneyben elhunyt.

Drága feleségem, anyánk, nagyanyánk, testvérünk
KALLÓS ZITA (GVIA) ז"ל
Natanja
ÁZKÁRAJÁT ÉS SIRKÓAVATÁSÁT
1981 február 10-én, kedden délután 3.15 órakor tartjuk a sikun vátikimi temetőben. Autóbusz indul 3 órakor a Stamper 4 szám alól.
Ezuton mondunk köszönetet mindazoknak, akik részvételükkel gyászunkat enyhíteni igyekeztek.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Drága feleségem, anyánk, nagyanyánk, apósom, testvérünk, sógorunk, rokonunk
ZWEIG SMUÉL (SAMU) ז"ל
Kolozsvár — Rámát-Gán
ELSŐ ÉVES ÁZKÁRAJÁT
1981 február 9-án, hétfőn délután 3.30 órakor tartjuk a choloni temetőben.
Találkozás az új bejáratnál.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen drága férjem, apám, nagyapám, apósom, testvérünk, sógorunk, rokonunk
ZWEIG SMUÉL (SAMU) ז"ל
Kolozsvár — Rámát-Gán
ELSŐ ÉVES ÁZKÁRAJÁT
1981 február 9-án, hétfőn délután 3.30 órakor tartjuk a choloni temetőben.
Találkozás az új bejáratnál.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Öszinte részvétüket fejezik ki az oly hirtelenül, idő előtt elhalálozott
ARJE BRILL ז"ל
gyászborult családjának a vállalat vezetőségi tagjai.
HACHEVRA HAMEUCHEDET
LEPIRSZUMIM B. M. VEZETŐ-
SÉGE ÉS DOLGOZÓI

Felejthetetlen drága, szeretett feleségem, anyám, nagyanyánk, testvérünk
WALTER LAZÁRNÉ ז"ל
szül. GERSCH LUJZA NELLI
Magyarország — Marosvásárhely — Naszod — Árad slosimja letelével
ÁZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk február 12-én, csütörtök délután 4-kor.
Külön autóbusz indul az árad lakástól.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen drágánk
EGRI MÉIR ז"ל
ELSŐ ÉVES ÁZKÁRAJÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
február 12-én — י"ח אדר"א — csütörtök délután 3 órakor tartjuk a cfáti temetőben.
Külön autóbusz indul 2.45 órakor az Or mozitól.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Drága édesanyánk, nagyanyánk, dédanyánk
HOLLÓS PIROSKA ז"ל
Brassó — Déva — Marosvásárhely — Cfát
76 éves korában elhunyt és 1981 február 1-én csendben eltemették.
A CSALÁD

Drága jó apánk, nagyapánk, apósunk
LÁSZLÓ ERNŐ GVI ז"ל
SZERKESZTŐ
elhalálozásának 24-ik évfordulóján, febr. 8-án, vasárnap tartunk a Hár Hámenuchoton, Jeruzsálemben.
Taxi indul 2-kor a Nárkisz utcából.
A CSALÁD

Felejthetetlen drága feleségem, édesanyám, anyósom, nagyanyánk
KLING ILÁNÁ (Ilus) ז"ל
Lugos — Petách-Tikva
ELSŐÉVES ÁZKÁRAJÁT
1981 február 11-én, szerda délután 3.30-kor tartjuk a petách-tikvai temetőben.
Találkozás a temető bejáratánál, 88-as autóbusz.
A CSALÁD

Felejthetetlen drága férjem,
KOVÁCS MARTIN ז"ל
ELSŐ ÉVES ÁZKÁRAJÁT
1981 február 12-én, csütörtök délután 3.30 órakor tartjuk a Givat Saul-i temetőben.
Találkozás a Menora klub előtt.
Felesége MAGDA ÉS A CSALÁD

Felejthetetlen férjem, édesapám, testvérünk, sógorunk, apósom, nagyapánk
SPIELMANN SIMSON ז"ל
ELSŐÉVES ÁZKÁRAJÁT
1981 február 12-én, csütörtökön délután 15.30 órakor tartjuk az ásdodi új temetőben.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága férjem, apánk, nagyapánk, dédapánk, testvérünk, apósunk, sógorunk
NEUMANN JAKAB ז"ל
Dés — Názáret Ilit — Beér-Séva
elhunytának slosimján
ÁZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk 1981 február 9-én, délután 3 órakor a beér-sévai temetőben.
Gyászolják: felesége, Gizi, gyermekei: Ida és Kálmán, testvérei: Eszti és Dávid, menyé és veje: Toni és Joszi, unokái: Malká, Liát, Gálit, unokája férje: Leon, dédunokái: Jiszráél, Chájá és Járon, sógorai és sógornői: Malvin, Móric, Erzsi és Vrumi, és az összes ismerősök
NYUGODJÉK BÉKÉBEN!